Kalendarz

ASTRONOMICZNO-GOSPODARSKI

POLSKI I RUSKI

NA ROK

1843.

OPIS ZBOŻA I ZIÓŁ — ROK SZÓSTY.

WARSZAWA
SKŁAD GŁÓWNY W DRUKARNI JANA WRÓBLEWSKIEGO
OBOK DOMU TOW. DOBROCZYNNOŚCI Nr. 369.
Cena Ex. Kop. sr. 27 (Zł. 1 gr. 24).

KALENDARZ

ASTRONOMICZNO-GOSPODARSKI

POLSKI I RUSKI

NA ROK

1843

KTORY JEST ROKIEM ZWYCZAJNYM MAJĄCYM DNI 365.

OPIS ZBOŻA I ZIOŁ ROK SZÓSTY.

Za pozwoleniem Cenzury Rządowej.

W WARSZAWIE

W DRUKARNI I NAKŁADEM J. WRÓBLEWSKIEGO

KRAKOWSKIE-PRZEDMIEŚCIE N. 369 OBOK KOŚCIOŁA XX. BERNARDYNÓW.

LICZBA ZWROTÓW KALENDARSKICH.

Podług nowego (Gregoriańskiego) Kalendarza		Podług starego (Juliańskiego) Kalendarza.
I.	Liczba Złota	I.
XXX.	Epakta	XI.
IV.	Okres Słońca	IV.
I.	Poczet Rzymski	I.
A.	Litera Niedzielna	C.

ŚWIĘTA RUCHOME.

RZYMSKIE.

Niedziela Starozapustna dnia	12 Lutego.
Niedziela Zapustna . . —	26 — —
Popielec . . . . —	1 Marca.
Wielkanoc . . . . . . —	16 Kwietnia.
Krzyżowe dni . . .	22, 23, 24 Maja.
Wniebowstąpienie Pańskie —	25 — —
Zielone Swiątki. . . . —	4 Czerwca.
Boże Ciało . . . . . . —	15 — —
Niedziela 1 Adwentu . . —	3 Grudnia.

RUSKIE.

Miasojastya	Nedel 7 dni 3
Miasopust	14 Fewrala.
Syropust	21 Fewrala.
1 deń Wełyk. posta	22 Fewrala.
Woskresenie Hosp.	11 Aprela.
Wosnesenie Hosp.	20 Maja.
Soszestwo S. Ducha	30 Maja.
1 den Petrowa Posta . . .	7 Junii.
Tieło Xtwo	10 Junii.
Petrowa Post	Nedel 3 den 1.

Mięsopustu rachując od Nowego Roku do Popielca tygodni 8 dni 3.

SUCHE DNI.

Pierwsze dnia 8, 10, 11 Marca.
Drugie dnia 7, 9, 10 Czerwca.

Trzecie dnia 20, 22, 23 Września.
Czwarte dnia 20, 22, 23 Grudnia.

WYKŁAD ZNAKÓW KALENDARSKICH.

Nów Xiężyca.	Wodnik.	Bliźnięta.	Waga.
Pierwsza Kwad.	Ryby.	Niedzwiadek.	Rak.
Pełnia.	Baran.	Lew.	Strzelec.
Ostatnia Kwadr.	Byk.	Panna.	Koziorożec.

STYCZEŃ ma dni 31 HENWAR. LUNACYE.

Dnie.		SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	Zn.
Ew. u Łukasza ś. w rozdz. 2. O obrzezaniu Chrystusu.— (Przyb. d. m. 5).				
1	N.	NOWY ROK Fulgentego.	20 4 Posta. Ignatia Sw.	
2	P.	Makarego Opata.	21 Julianii M.	
3	W.	Daniela i Genowefy.	22 Anastazii M.	
4	S.	Tytusa i Grzegorza B.	23 10 Muczennik w Krytie	
5	C.	Telesfora M.	24 Ewgenii M.	
6	P.	TRZECH KRÓLÓW.	25 ROZ. GOS. IISUSA CH.	
7	S.	Lucyana M.	26 SOBOR PRES. BOHOR.	
Ew. u Łukasza ś. w rozd. 2. o Chrystusie w 12 latach.— (Przyb. d. m 15).				
8	N.	1 po 3 Kr. Seweryna op.	27 STEFANA 1 Mucz.	
9	P.	Marcyanny P.	28 SS. Mucz. w Nikom.	
10	W.	Agatona P. i Wilchelma B.	29 Mładieńców 14,000	
11	S.	Higina M.	30 Anisii M.	
12	C.	Honoraty P.	31 Prep. Melanii Rym.	
13	P.	Weroniki P.	1. Henwar 1843 OBR. GO.	
14	S.	Hilarego Bisk.	2 Sylwestra.	
Ew. u Łukasza ś. w rozd. 2. o godach w Kanie Galil.— (Przyb. d. m. 29).				
15	N.	2 po 3 Kr. Im. J. Paw. I Pu.	3 1 po Obr. Małachia Pr.	
16	P.	Marcelego Papieża.	4 Sobor 70 Apost.	
17	W.	Antoniego Op.	5 Fteopenta M.	
18	S.	Katedry S. Piotra w Rzym.	6 BOHOJAW. GOSP.	
19	C.	Kanuta Króla.	7 Sobor Joanna Predteczy	
20	P.	Fabiana i Sebastyana.	8 Prep. Georgia Chozew.	
21	S.	Agnieszki P.	9 Polujewkta M.	
Ew. u Mateusza ś. w rozd. 8. o trędowatym i sterniku.— (Przyb. d. m. 49).				
22	N.	3 po 3 Kr. Wincent. i Ana.	10 1 po boho. Grigo. Niss.	
23	P.	Zaślub. N. M. P. Ildefonsa.	11 Prep. Feodosia.	
24	W.	Tymoteusza B. i Felicyana	12 Tatiany Mucz.	
25	S.	Nawrócenie S. Pawła.	13 Jermiła Muc.	
26	C.	Polikarpa P. i Pauliny wd.	14 Prep. Otiec w Synai.	
27	P.	Jana Chryzostoma.	15 Prep. Pawła Ftiwiejska.	
28	S.	Karola W. Cesarza.	16 Apostoła Piotra Wieryg.	
Ew. u Mateusza ś. w rozd. 8. o nawałności morskiej.— (Przyb. d. g. 1. m. 10)				
29	N.	4 po 3 Kr. Franc. Salezeg.	17 2 po Boh. Pr. Ant. W.	
30	P.	Martyny P.	18 Aftanasia i Kiryła.	
31	W.	Piotra z Noll. i Marcelli.	19 Prep. Makaria.	

WODNIK.

Pierwsza kwadra dnia 8 o god. 9 m. 36 w wieczór. Śnieg później mróz.

Pełnia dnia 16 o god. 9 min. 48 rano. Mroźno i wiatr.

Ostatnia kwadra d. 23 o godz. 2 min. 23 rano. Pogoda mróz, i pochmurno.

Nów dnia 30 o god. 1 min. 24 po południu. Śnieg później pogoda.

SWIĘTA WYZ. MOJŻ.

Dnia 7, 14, 21, 28 Szabas. 2 Roszchodesz czyli 1 Szwat 16 Chamiszeussor beszwat, dzień radosny. 31 Roszchodesz Adar ryszon.

W Styczniu wywozi się na pole nawóz nie bardzo przegniły pod warzywa, wykę, groch i t. d. sprowadza się drzewo opałowe i budulec, W sadach wytępia się robactwo, zrzynają się suche i niepożyteczne gałęzie, obierają się także drzewa z mchu. Oborę trzymać ciepło i chędogo przewietrzać wczasie pogody wygnawszy bydło z téjże. Bydłu daje się z sieczki parzonka z solą, a bydło opasowe pilnie doglądać należy. Owcom daje się liści olszowych które jeżeli z apetytem jeść będą, znakiem jest że są zdrowe, jeżeli zaś nie, wnosić przeciwnie należy: więc podług tego postrzeżenia wybrakować je potrzeba. Postrzegać aby pasieki nie stały w miejscu ciepłym, i aby myszy nie miały łatwego wejścia do ula.

LUTY ma dni 28. FEWRAL. LUNACYE.

Dnie.		SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	Zn.
1	S.	† Ignacego Bisk.	20 Prep. Juofimia W.	
2	C.	OCZYSZCZENIE N. P. M.	21 Prep. Maksima.	
3	P.	Błażeja B. i M.	22 Timifteja Apostoła.	
4	S.	Weroniki P.	23 Klimenta Swiaszcz.	

Ew. u Mat. ś. w rozd. 13. o pszenicy i konkolu— (Przyb. d. g. 1 m. 35).

Dnie.		SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	Zn.
5	N.	5 po 3 Kr. Agaty P. i M.	24 4 po Boch. Ksenii.	
6	P.	Doroty P.	25 Grigoria Bohosłowa.	
7	W.	Romualda Opata.	26 Prep. Ksenofonta.	
8	S.	Jana z Malty.	27 Jana Złotoustawo.	
9	C.	Apolonii P.	28 Jefrema Syrina.	
10	P.	Scholastyki P.	29 Ignatia Swiaszcz.	
11	S.	Eufrozyny P.	30 TRECH SWIATITEL.	

Ew. u Mat. ś. w rozd. 20. o robotnikach w winnicy — (Przyb. d. g. 2 m. 2).

Dnie.		SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	Zn.
12	M.	Starozapust. Gaudentego.	31 4 po boho. Kira i Joan.	
13	P.	Juliana M.	1 Fewral. Trifona.	
14	W.	Walentego Kapłana.	2 SWIETENIE GOSPOD.	
15	S.	Faustyna i Jowity M.	3 Simona i Anny.	
16	C.	Julianny P. i M.	4 Prep. Isidora.	
17	P.	Silwina B.	5 Agafii M.	
18	S.	Konstancyi P.	6 Prep. Wukoła Smirnsk	

Ew. u Łuk. ś. w rozd. 8. o nasienia i roli. — (Przyb. d. g. 2 m. 28).

Dnie.		SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	Zn.
19	N.	Mięsopust. Konrada.	7 5 po bohoj. Parfenia.	
20	P.	Eucheryusza B.	8 Feodora Welik.	
21	W.	Eleonory P.	9 Nikifora.	
22	S.	Paschazego B.	10 Charlampia.	
23	C.	Romany Panny.	11 Właśia Swiaszcz.	
24	P.	Macieja Apost.	12 Sw. Meletia i Aleksia.	
25	S.	Wiktoryna.	13 Martiniana.	

Ew. u Łuk. ś. w rozd. 18, Jezus przepowiada swą mękę.— (Przyb. d. g. 2 m. 56).

Dnie.		SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	Zn.
26	N.	Zapusty. Alexandra i For.	14 Mięsopust. Awksentia.	
27	P.	Anastazyi Panny.	15 Anisima.	
28	W.	Romana Opata.	16 Pamfiła.	

RYBY.

Pierwsza kwadra d. 7 o godz. 5 min. 54 wieczór. Zimno z deszczem.

Pełnia dnia 14 o godz. 9 min. 33 wieczór. Pogoda i mroźne powietrze.

Ostatnia kwadra d. 21 o g. 12 m. 10 po południu. Wiatry z odmianą.

SWIĘTA WYZ. MOJZ.

Dnia 4, 11, 18, 25 Szabas. 1 Rozchodesz Ader ryszon. 14 15 Mały Purim zapusty mniejsze.

W Lutym wywozi się także nawóz na pole, szczepią się owoce pestkowe, śliwki, wczesne brzoskwinie, morele i t. d. ogrody warzywne gnoją się: Ziarna przeznaczone do siewu starannie czyści się. Gospodynie zatrudniać się powinny marynowaniem ryb, soleniem mięsa i wszelkie wędliny najlepiej się udają w tym miesiącu. Bydłu daje się dostateczną strawę, aby na wiosnę było silne do prac gospodarskich. Cielęta na chowanie odsadzać, owce kotne starannie karmić i dla świń prośnych ciepłe chlewki przygotować. Doglądać pilnie potrzeba, aby wyloty w ulach śniegiem nie zalatywały.

MARZEC ma dni 31. MART. LUNACYE.

Dnie.		SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	Zn.
1	S.	Popielec. Albina Bis.	17 Teodora Tirona.	
2	C.	Heleny Cesarz. i Amelii.	18 Lwa Papy Rymsk.	
3	P.	Kunegundy Cesarzow.	19 Arhippa Apost.	
4	S.	Kazimierza Króla.	20 Lwa Episk. Katansk.	
Ew. u Mat. ś. w rozd. 4. o djable który kusił Jezusa.— (Przyb. d. g. 3 m. 25).				
5	N.	Wstępna. Fryderyka Op.	21 Syropustna. Timofteja.	
6	P.	Wiktoryana.	22 Ewgenii M. 1 deń Post.	
7	W.	Tomasza z Akwinu.	23 Polikarpa.	
8	S.	† Jana Bożego Wyznawcy.	24 Obrietenie Gławy Pred.	
9	C.	Franciszki Wdowy.	25 Teresia. Archiepisk.	
10	P.	† 40 Męczenników.	26 Porfiria.	
11	S.	† Konstantego Wyz.	27 Prokopia.	
Ew. u Mat. ś. w rozd. 17. o przemienieniu się Jezusowym.— (Przyb. d. g. 3 m. 53.				
12	N.	Sucha. Grzegorza Papieża.	28 1. Posta. Wasilia.	
13	P.	Nicefora B. i Modesty M.	1 Mart. Ewdokii M.	
14	W.	Matyldy Królowej.	2 Feodota Episk.	
15	S.	Longina Męcz.	3 Ewtropia Mucz.	
16	C.	Cyryaka Kapł.	4 Gerasima.	
17	P.	Gertrudy P.	5 Kanona Mucz.	
18	S.	Gabryela Archanioła.	6 42 Mucz. w Amorii.	
Ew. u Łuk. ś. w rozd. 11. o wyrzucaniu czartów.— (Przyb. d. g. 4 m. 22).				
19	N.	Głucha. *Józefa Ob. P. M.*	7 2. Posta. Wasilia Swia.	
20	P.	Joachima ojca N. P. M.	8 Prepodob. Feofilankta.	
21	W.	Benedykta Opata.	9 40 Muczenników.	
22	S.	Pawła B. i Oktawiana.	10 Kondrata Mucz.	
23	C.	Katarzyny Królowéj.	11 Sofronia Patriarcha.	
24	P.	† Marka i Tymoteusza.	12 Feofana.	
25	S.	ZWIASTOWANIE N. P. M.	13 Nikifora Patriarcha.	
Ew. u Jana ś. w rozd. 6. o nakarmieniu 5000 ludzi.—(Przyb. d. g. 4 m. 50).				
26	N.	Środop. Ludgiera.	14 3. Posta. Wenedikta.	
27	P.	Rupperta Biskupa.	15 Agapia i 6 Mucz.	
28	W.	Syxta Papieża.	16 Sawina Mucz.	
29	S.	Anastazego Wyz.	17 Alexia i Makaria.	
30	C.	Kwilyna i Angliki.	18 Kirilla Jerusalimsk.	
31	P.	Kornelii i Balbiny P.	19 Chrisanfa i Daria.	

BARAN.

Nów dnia 1 o go. 7 m. 24 rano. Deszcz, wiatr mroźne powietrze późniéj.

Pierwsza kwadra d. 9 o godz. 11 m. 13 rano. Pogoda z mrozem.

Pełnia dnia 16 o god. 7 min. 22 rano. Niestała pogoda i śnieg.

Ostatnia kwadra d. 22 o g. 11 m. 58 wieczór Pogoda.

Nów dnia 31 o godz. 1 m. 12 w nocy. Pogoda niestała.

SWIĘTA WYZ. MOJZ.

Dnia 4, 11, 18, 25 Szabas 2, 3 Rozchodesz, czyli 1 Adar Szeny. 15 Post Estery. 16 Purym. 17 Szuszan Purym Zapusty.

W Marcu kończy się nawóz: skoro tylko pogoda nastąpi, zacząć można oranie pod len konopie i proso, siać groch i wykę. Zasiewy ozime zwłaszcza na lekkim gruncie wałkować. przyczynia się to wiele do ich obrodzenia. Bydło opasowe wyprzedaje się, Owce prócz maciorek aby nie na czczo wypuszczać w porze ciepłéj na pastwiska. Słód na całoroczną potrzebę uprawia się. W pasiekach aby ich od robaków i nieczystości zabezpieczyć, deskę przed ulem leżącą często odmieniać. W domu ponieważ już prace rolnika czekają w polu, pośpieszyć z młocką potrzeba i zboże przeszuflować.

KWIECIEŃ ma dni 30. APRIL. LUNACYE.

Dnie.		SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	Zn.
1	S.	Teodory i Hugona.	20 Prepodob. Ot. Joana.	
Ew. u Jana ś. w rozd. 8. o Żydach chcące ukamie. Jezusa. (Przyb. d. g. 5 m. 18).				
2	N.	Biała. Franciszka z P.	21 4 Posta. Jakowa Episk.	
3	P.	Ryszarda Bisk.	22 Wasilia Preświtera.	
4	W.	Izydora Bisk.	23 Nikona Mucz.	
5	S.	Wincentego Fereryusza.	24 Zacharia.	
6	C.	Wilchelma Opata i Celest.	25 BLAGOW. PRES. BOH.	
7	P.	Epifaniusza B. N. P. M. Bol.	26 Gawriła Archangela.	
8	S.	Dyonizego Bisk.	27 Matrony.	
Ew. u Mat. ś. w rozd. 21. o wjeździe Jezusa do Jerozoli.— (Przyb. d. g. 5 m. 46)				
9	N.	Kwietnia. Maryi Kleofy.	28 5 Posta. Illariona.	
10	P.	Ezechiela Proroka.	29 Marka Episkopa.	
11	W.	Leona Papieża.	30 Joanna Episatela.	
12	S.	Juliusza M.	31 Ipaati Episkopa.	
13	C.	Hermengilda M.	Marii Egip.	
14	P.	Tyberyusza.	1 Aprel. 2 Prep. Tita.	
15	S.	Ludwiki Panny.	3 Nikity.	
Ew. u Marka ś. w rozd. 10 o zmartwychws. Chrystusa. (Przyb. d. g. 6 m. 13).				
16	N.	WIELKANOC. Lambert	4 Cwietnia. Josifa.	
17	P.	WIELKANOCNY. Rudolfa	5 Feodula Mucz.	
18	W.	Apoloniusza M.	6 Sw. Jewtychia.	
19	S.	Hermogenesa M.	7 Georgia Mitliskawo.	
20	C.	Sulpicyusza M.	8 Irodiona Apost.	
21	P.	Anzelma B.	9 Ewpsichia Mucz.	
22	S.	Sotera i Kaja.	10 Terentia M.	
Ew. u Jana ś. w rozd. 20. o pokazaniu się Chr. uczniom. Przyb. d. g. 6. m. 48).				
23	N.	Przewod. Wojciecha B.	11 WOSKRES. CHRYST.	
24	P.	Jerzego M.	12 P. SWIETŁ. Prep. Was.	
25	W.	Marka Ewang.	13 W. SWIETŁY. Art. Sw.	
26	S.	Marcelina i Kleta.	14 Martyna Pap. Rimsk.	
27	C.	Anastazego Pap. i Teofila.	15 Aristarcha Apost.	
28	P.	Witalisa M.	16 Agapii M.	
29	S.	Piotra M.	17 Prep. Simeona.	
Ew. u Jana ś. w rozd. 10 o Chryst. dobrym Pasterzu.— (Przyb. d. g. 7 m. 6).				
30	N.	2 po Wiel. Katarzyny Se.	18 2 po Wos. Prep. Joan.	

BYK.

Pierwsza kwadra d. 8 o godz. 12 m. 28 po północy. Mroźno i śnieg.

Pełnia dnia 14 o god. 3 min. 50 wieczór. Ustala się pogoda.

Ostatnia kwadra d. 21 o god. 1 m. 50 po południu. Pogoda.

Nów dnia 29 o god. 5 m. 42 wieczór. Deszcz i wiatr później pogoda.

SWIĘTA WYZ. MOJZ.

1 Szabas i Roszchodesz Nissen. 8 Szabas Hagudol, wielki. 15, 16 Pesach, czyli Święta Wielkanocne uroczyste. 17, 18, 19, 20 Chalchamoed, święta wolne. 21, 22 Ostatnie święta Wielkanocne uroczyste. 29 Szabas. 30 Roszchodesz Ijar.

W Kwietniu w polu zasiewy kończyć należy jako to: Żyta jarego i owsa. Jęczmień sieje się na końcu tego miesiąca, żeby przymrozki nie szkodziły. Ranne kartofle zasadzać. Łąki okrytę mchem bronują się. Chmiel się okopuje i tyczki do niego wystawia. Groch tyczkowy sadzi się, Owce się wymywają i czyszczą, gdyż czas strzyżenia się zbliża. Myszą byczki i wałaszą źrzebięta i t. p. W ulach uważać należy czyli gdzie matki niebrakuje, słabym pszczołom dać nieco miodu z wódką ordynaryjną.

MAJ ma dni 31. MAJI. LUNACYE.

Dnie.		SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	Zn.
1	P.	Filipa i Jakóba.	19 Joanna Wietchopieszcz.	
2	W.	Atanazego B. i Zygmunta.	20 Prep. Feodora, Trychin.	
3	S.	Znalezienie ś. krzyża.	21 Jannuaria Swiaszcz.	
4	C.	Floriana M. i Moniki P.	22 Feodora Sikeota.	
5	P.	Piusa Papieża.	23 Georgia Welikomuczen.	
6	S.	Jana w Oleju.	24 Sawwy Mucz.	
Ew. u Jana ś. w rozd. 16 o odejściu Chrystusa od Ojca.— (Prz. d. g. 7 m. 32).				
7	N.	3 po Wielk. Domiceli P.	25 2 po wosk. Marka Ew.	
8	P.	STANISŁAWA B. i M.	26 Wasilia Amasjisk.	
9	W.	Grzegorza B.	27 Simeona Srodnika Cos.	
10	S.	Izydora Oracza i Ant.	28 Jasona Apost.	
11	C.	Mamerta Bisk.	29 Sw. 9 Mucz. w Kizice.	
12	P.	Pankracego M.	30 Jakowa Apost.	
13	S.	Serwacego B.	1 Maja Jeremii Pror.	
Ew. u Jana ś. w rozd. 16 o przyczynie Chrystusa odejścia. (Prz. d. g. 7 m. 54).				
14	N.	4 po Wielk. Bonifacego M.	2 3 po wosk. Afanazia W.	
15	P.	Zofii z 3 córkami.	3 Timofeja i Mawry.	
16	W.	Jana Nepomucena.	4 Prepod. Pełagii.	
17	S.	Paschalisa zakonnika.	5 Iryny Mucz.	
18	C.	Felixa kapuc. i Wenanta.	6 Jowa Mnogostrad.	
19	P.	Piotra Celestyna.	7 Znamenie Czes. Kresta.	
20	S.	Bernarda Seneńsk.	8 Joanna Bogosłowa.	
Ew. u Jana ś. w rozd. 16 o skutkach prośby w Imie Jezus. (Prz. d. g. 8 m. 15).				
21	N.	5 po Wielk. Heleny i Wik.	9 4 po wosk. Isai Pr. i Nik.	
22	P.	Julii P. i M.	10 Simeona Ziłota.	
23	W.	Jldefonsa i Dezydc. B.	11 Mokia Swiaszcz.	
24	S.	Joanny wdowy.	12 Epifania Bisk.	
25	C.	WNIEBOWSTĄPIE PAN.	13 Glikierii Mucz.	
26	P.	Filipa Nerynsza.	14 Isidora w Chiosie.	
27	S.	Jana Papieża i Bendykta.	15 Pachoria.	
Ew. u Jana ś. w rozd. 15 o przyjściu pociechy S. D.— (Przyb. d. g. 8 m. 33).				
28	N.	6 po Wielk. Germana B.	16 5 po wosk. Feodora.	
29	P.	Teodozyi M.	17 Andronika Apost.	
30	W.	Felixa Papieża.	18 Feodota Agkirskawo.	
31	S.	Petronelli Panny.	19 Patrikia Pruskawo.	

BLIZNIĘTA.

Pierwsza kwadra d. 7 o godz. 9 m. 51 zrana. Piękna pogoda.

Pełnia d. 13 o god. 11 m. 54 w wieczór. Pochmurno dżdżyste powietrze.

Ostatnia kwadra d. 21 o godz. 5 m. 21 zrana. Przyjemna pogoda.

Nów d. 29 o god. 8 m. 20 zrana. Niestała Pogoda.

SWIĘTA WYZ. MOJZ.

Dnia 6, 13, 20, 27 Szabas. 1 Rozchodesz Ijar czyli 1 Ijar, 18 Lagbeomer dzień radosny, 30 Rozchodesz czyli 1 Sywan.

W Maju naprzód się kończy wszelki zasiew w miesiącu zeszłym spóźniony. Uprawia się rola na kapustę, rzępę i len. Po ś. Urbanie sieją się konopie.— W Końcu miesiąca sieje się tatarka Chmiel się na tyczki okręca i po pierwszy raz okopuje. Około Zielonych Swiątek sadzi się kapusta po deszczu, we dwa tygodnie okopuje się, skoro dobrze podrośnie. — Drzewo z suchych gałązek obierać i robactwo gubić trzeba. Jeśli skóra pęka na drzewie co zbytek soków oznacza, natenczas narzynać ją z góry na dół. Gdy sakłak okwitnie natenczas barcie podbierać, poczem szpary zasmarować i wylot ścieśnić należy. Gdy pszczoły zawiązki robaków swoich duszą i wywłóczą, znakiem jest głodu, dlatego przy podbieraniu dostateczny zapas zostawić.

CZERWIEC ma dni 30 JUNIJ. LUNACYE.

Dnie.		SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	Zn.
1	C.	Juwencyusza i Prokop. M.	20 WOZNES. GOS.	
2	P.	Erazma Bisk. i M.	21 Konstantina i Heleny.	
3	S.	Klotyldy P.	22 Wasiiska Mucz.	
Ew. u Jana ś. w rozdziale 14 o Zesłaniu Ducha S.— (Przyb. d. g. 8 m. 47)				
4	N.	ZESŁA. DUCH. S. Aleks.	23 6 po wozn. Michajła Ep.	
5	P.	ŚWIĄTECZNY Bonifacego	24 Simeona.	
6	W.	Norberta B.	25 Obretenie Gławy Joana	
7	S.	† Roberta.	26 Karpa Apost.	
8	C.	Maxymiliana Med. B.	27 Feraponta Swiaszcz.	
9	P.	† Pryma i Felicyana.	28 Nikity.	
10	S.	† Małgorzaty i Bogumiła.	29 Feodozyi Mucz.	
Ew. u Mateusza ś. w rozd. 18 o mocy danej Jezusowi.— (Przyb. d. g. 8 m 58).				
11	N.	TRÓJCY S. Barnaby Ap.	30 SOSZESTW. S. DUCH.	
12	P.	Onnfrego P.	31 S. TRÓJCY Jeremia A.	
13	W.	Antoniego z Padwy.	1 Junij Justyna M.	
14	S.	Bazylego Bisk.	2 Nikifora Konst.	
15	C.	BOŻE CIAŁO Wita i Mod.	3 Łukiliana M.	
16	P.	Benona Bisk.	4 Mitrofona Patriarcha.	
17	S.	Adolfa Bisk.	5 Dorofeja.	
Ew. u Łuk. w rozd. 14 o wezwaniu na W. wieczerzę.— (Przyb. d. g. 9 m. 4).				
18	N.	2 po świąt. Marka i Maro.	6 1 po sosz. Wisar.	
19	P.	Gerwazego i Protazego.	7 Feodota 1. deń posta P.	
20	W.	Fiorentyny P.	8 Feodora Welikom.	
21	S.	Aloizego Gonzagi.	9 Kirylla Alexandryjs.	
22	C.	Paulina Bisk.	10 TIELO CHRYSTOW.	
23	P.	Agrypiny P.	11 Warfołomeja i Warn.	
24	S.	*Narodz. S. Jana Chrzcic.*	12 Onufria i Piotra.	
Ew. u Łuk. ś. w rozd. 15 o zgubionej owcy i groszu.— (Dzień w jednym stanie).				
25	N.	3 po świąt. Prospera B.	13 2 po sosz. Akul Mucz.	
26	P.	Jana i Pawła M.	14 Eliseja Proroka.	
27	W.	Władysława Króla.	15 Amosa Proroka.	
28	S.	Leona Papieża.	16 Tichona Amafuntak.	
29	C.	PIOTRA i PAWŁA APOS.	17 Manuiła M.	
30	P.	Emilii i Lucyny P.	18 Leontia M.	

RAK.

Pierwsza kwadra d. 5 o godz. 0. w nocy. Na przemian wiatr z deszczem później pogoda.

Pełnia d. 12 o godz. 8 min. 34 rano. Pogoda stała.

Ostatnia kwadra d. 19 o g. 9 m. 54 w wieczór Pogoda naprzemian z deszczem.

Nów d. 27 o g. 8 m. 44 po południu. Piękna pogoda, później deszcz.

SWIĘTA WYZ. MOJŻ.

Dnia 3, 10, 17, 24 Szabas 4, 5 Szwys Zielone Swiątki uroczyste, 28, 29 Rozchodesz Tamuz czyli 1 Tamuz.

W Czerwcu wywozi się gnój na ugóry i przyoruje się. Gnoją się pola i podorują.— Sieje mięszanina z grochu, wyki, jęczmienia, owsa i t. p. złożona, wielce koniom i rogatemu bydłu użyteczna. Około S. Jana sieje się len w dniu pogodnym. Wszędzie szczepią się zrazy, przywiązują się młode drzewka do pieńków. Okolizują się drzewka pestkowe. Sianokłos rozpocząć jeżeli pora roku posłuży, kurczętom aby niezdychały, lawendę kłaść w napój, gąsiętom uszy smarować lnianem olejem, aby od wszow wolne były, rzepę, cébulę, selery, pory, podeptać aby w korzeń rosły.

LIPIEC ma dni 31. JULII. UNALCYE.

Dnie.		SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	Zn.
1	S.	Teobalda pust. i Teodozy.	19 Judy brata Gospod.	
Ew. u Łukasza ś. w rozd. 5 o obfitym Piotra połowie ryb.— (Ubyło d. m. 5).				
2	N.	5 po swiąt. *Nawie. N. M. P.*	20 5 po sosz. Mefodia.	
3	P.	Heliodora Bisk.	21 Julia Mucz.	
4	W.	Józefa Kalasantego.	22 Jewsewia Mucz.	
5	S.	Karoliny i Prokopa.	23 Agrypiny.	
6	C.	Izajasza Proroka i Domin.	24 ROŻDEST. IOAN. PRE.	
7	P.	Apolloniusza B. i Pulcherii.	25 Fewronii M.	
8	S.	Elżbiety wdowy i Kiliana.	26 Dawida Seluńsk.	
Ew. u Mat. ś. w rozd. 5 o sprawiedliwości i pojednaniu się.— (Ubyło d. m. 13).				
9	N.	6 po swiąt. Cyrylla B.	27 4 po sosz. Samsona.	
10	P.	7 Braci M.	28 Kira i Joanna.	
11	W.	Piusa M. Pelagii i Sabina	29 PETRA I PAWŁA AP.	
12	S.	Jana Gwalberta.	30 Sobor 12 Apostołów.	
13	C.	Małgorzaty P.	1 Julii. Kożmy i Damiana	
14	P.	Bonawentury Kardyn.	2 Położ. Rizy Pre. Bogar.	
15	S.	Henryka Ces. Rozest. Apos.	3 Jakinfta M.	
Ew. u Marka ś. w rozdziale 8 o nakarmieniu 4000 ludzi.— Ubyło d. m. 27).				
16	N.	7 po swiąt. *Szka. N. M. P.*	4 6 po sosz. Andre. Kr.	
17	P.	Alexego Wyznawcy.	5 Aftanasia Aftońskawo.	
18	W.	Szymona z Lipny.	6 Sisoa Welikawo.	
19	S.	Wincentego a Paulo.	7 Ftomy i Akakia.	
20	C.	Eliasza Pro. i Czesława.	8 Prokopia Welikomucz.	
21	P.	Daniela Pror. i Praxedy.	9 Pagkratia Epis.	
22	S.	Maryi Magdaleny.	10 45 Mucz. i Położ. Rizy	
Ew. u Mateusza ś. w rozdz. 7 o fałszywych prorokach.— (Ubyło d. m. 43).				
23	N.	8 po swiąt. Apollinarego.	11 6 po sosz. Jef. i Ot.	
24	P.	Krystyny.	12 Prokła Mucz.	
25	W.	Jakóba Apost.	13 Sobor Archangeła Gaw.	
26	S.	Anny Matki N. P. M.	14 Akiły Apost.	
27	C.	Natalii Panny.	15 Kirika i Juliny.	
28	P.	Innocentego Papieża.	16 Afinogena Swiasz.	
29	S.	Marty i Serafiny P. P.	17 Mariny Welikomucz.	
Ew. u Łuk. ś. w rozd. 16 o niesprawiedliwym Szafarzu.— (Ubyło d. m. 46).				
30	N.	9 po swiąt. Kun. P. Abd.	18 7 po sosz. Jakinfta.	
31	P.	Ignacego Lojoli.	19 Makryny i Dia.	

LEW.

Pierwsza kwadra d. 4 o god. 8 m. 24 po południu. Grzmoty, Deszcz, później pogoda.

Pełnia dnia 11 o g. 6 min. 31 po południu. Z początku Deszcz czasami, przy końcu ustala się pogoda.

Ostatnia kwadra d. 19 o godz. 3 po południu. Deszcz naprzemian z pogodą.

Nów dnia 27 o god. 7 m. 4 zrana. Pochmurno pogodne powietrze.

SWIĘTA WYZ. MOJZ.

Dnia 1, 8, 15, 22, 29 Szabas i Rozchodesz czyli 1 Aw. 16 Szyweoser betamur, czyli Post zburzenia 1 świątyni w Jerozolimie.

W Lipcu w polu przed żniwem uprawiają się pola po drugi raz na oziminę. Plewi się len i kartofle. Wyrywa się len wczesny i gnoi w wodzie, narządza się wszystko do żniwa. Siano zbiór kończyć należy, a gdy pora po temu, żniwa rozpocząć. Uważać pilnie aby podczas upału trzodę pojono. Owoce na soki, konfitury i t. p. zbierać, a pestki z nich dosadzenia chować. Doświadczenie nauczyło że jeżeli około S. Jakóba ciągłe deszcze padają, natenczas bywa wielki niedostatek miodu. Cielęta odsadzone razem z bydłem wypędzają się na paszę. Ponieważ siemie lniane wielce jest prosiętom szkodliwe, dać baczność na to potrzeba.

SIERPIEŃ ma dni 31. AWGUST. LUNACYE.

Dnie.		SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	Zn.
1	W.	Piotra w Okowach.	20 Julii Pro.	
2	S.	N. M. P. Anielskiej	21 Simeona Jurod.	
3	C.	Augusta W.	22 Maryi Magdaleny.	
4	P.	Dominika W.	23 Trofima. M.	
5	S.	N. P. M. Snieżnej.	24 Christiny M.	
Ew. u Łak. ś. w rozdz. 19 o zburzeniu Jerozolimy — (Ubyło d. g. 1 m. 22).				
6		Przemienie. P.	25 Us. ś. An.	
7	P.	Kajetana Wyz.	26 Jermołaja Swiasz.	
8	W.	Cyryaka i Larga M.	27 Pantalejmona i Nikoła.	
9	S.	Romana M.	28 Prochora Apost.	
10	C.	Wawrzyńca.	29 Kaliniaka M.	
11	P.	Zuzanny i Dyany P.	30 Siły i Sylvana A.	
12	S.	Klary P.	31 Jewdokima.	
Ew. u Łukas. ś. w rozd. 18 O faryzeuszu i celniku.— (Ubyło d. g. 1 m. 46).				
13		Hippolita M.		
14	P.	† Euzebiusza kapł. i M.	2 Stefana Ar. I d. posta S.	
15			3 Isaakia.	
16	S.	Rocha W.	4 7 Ostrokom w Efazik.	
17	C.	Mirona M.	5 Jewsignia M.	
18	P.	Agapita M.	6	
19	S.	Benigny i Bronisławy.	7 Dometia M.	
Ew. u Mat. ś. w rozd. 7 O uzdrowieniu głuchoniemego. (Ubyło d. g. 2 m. 13).				
20		Jacka Bernar.	8 Emeliana.	
21	P.	Joanny Frem.	9 Matia A.	
22	W.	Symforyona M.	10 Ławrentia Archidiako.	
23	S.	Filipa Benicyusza W.	11 Jewpla Archid.	
24	C.	Bartłomieja Apo.	12 Fotia Musz.	
25	P.	Ludwika Króla.	13 Maksima.	
26	S.	Zefiryna Papieża.	14 Michea Pror.	
Ew. u Łukasza ś. w roz. 10 o zranionym i Samarytanie.— (Ub. d. g. 2 m. 39).				
27		Cezaryusza B.	15	
28	P.	Augustyna B.	16 Prinesen ner ukotw. ob.	
29	W.	Ścięcie Jana Chrzciciela.	17 Mirona M.	
30	S.	Felixa M. i Róży P.	18 Flory i Ławra.	
31	C.	Rajmunda Kard. i Rufiny.	19 Andreja Stratiłata.	

PANNA.

Pierwsza kwadra d. 3 o godz. 12 m. 49 w nocy Pogoda i wiatr.

Pełnia dnia 10 o g. 6 m. 18 zrana. Niestała pogoda i grzmoty.

Ostatnia kwadra d. 18 o god. 8 m. 14 zrana. Pogoda i wiatr.

Nów dnia 25 o godz. 4 po południu. Piękna pogoda.

SWIĘTA WYZ. MOJZ.

Dnia 5 Szabas Chazon, smutny, 12 Nachmy radosny Sz. 19, 26 Sz. i Rozchodesz Elul. 21 Rozch. czyli 1 Elul. 6 Tyszebeaw, post zburzenia 2 Swiątyni w Jerozolimie. 11 Chamysz Beaw dzień radosny.

W Sierpniu w polu naprzód następuje żniwo, praca największa dla rolnika, starać się przeto gospodarz powinien aby się jak najprędzej z nią uwinąć. Jeżeli gdzie dostateczney do zbioru niema ludności, zawczasu nająć potrzeba. Obiera się Chmiel i suszy. Ogórki nasienne zbierać, bydło dla upałów do dnia wyganiać, a wcześniej przyganiać. W lasach jeżeli barcie pełne będą nim wrzos zakwitnie można część jaką podebrać, aby pszczoły miały miejsce do roboty. W miesiącu tym kopią doły, w które sadzą drzewa w jesieni. Kopią studnie i suszą grzyby. Owce paść na ścierniach ozimych, wyjąwszy po sapach i miejscach wilgotnych.

WRZESIEŃ ma dni 30. SEPTEMBER. LUNACYE.

Dnie.	SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	Zn.
1 P.	Idziego Opata i Wikt.	20 Samuiła Pr.	
2 S.	Stefana Króla	21 Fladeja Apostoła.	
Ew. u Łuk. ś. w rozd. 17. o uzdrowieniu 10 trędowatych.— (Uby. d. g. 3 m. 8).			
3 N.	12 po Św. Eufrozyny	22 12 po Sosz. Agafton.	
4 P.	Rozalii P.	23 Łuppa M.	
5 W.	Wikteryna Bisk. i M.	24 Ewtichia Swiasz.	
6 S.	Zacharyasza Proroka	25 Warwtołomea Apost.	
7 C.	† Reginy P.	26 Adriana i Natalii	
8 P.	NARODZENIE P. M.	27 Pimena	
9 S.	Adryana M.	28 Mojsena Murina	
Ew. u Mat. ś. w rozd. 6. o służeniu Bogu i mamonie.— (Ubyło d. g. 3 m. 26).			
10 N.	16 po Św. Mikołaja z Tol.	29 13 po Sosz. Usi. G. P.	
11 P.	Prota i Emiliana	30 Alexandra Newskiego	
12 W.	Gwidona Wyz.	31 Położ. Pojas. Prc. Boga	
13 S.	Maubiusza B.	1 Septem. Simeona	
14 C.	*Podwyższenie ś. Krzyża*	2 Mamanta M.	
15 P.	Nikodema Kapłana	3 Anftima Sw.	
16 S.	Cypryana B.	4 Wawiły Sw.	
Ew. u Łuk. ś. w rozd. 7. o wskrzeszeniu syna wdowy.— (Ubyło d. g. 4 m. 4).			
17 N.	16 po Św. Justyna M.	5 14 po Sosz. Zach. i El.	
18 P.	Józefa i Tomasza	6 Michajła Archistraliga	
19 W.	Januaryusza B. i M.	7 Sozonta M.	
20 S.	† Eustachiusza	8 ROZD. P. BOGROR.	
21 C.	Mateusza A. i Ewang.	9 Joakima i Anny	
22 P.	† Maurycego M.	10 Minodory M.	
23 S.	† Tekli Panny	11 Fteodory Aleksandr.	
Ew. u Łuk. ś. w rozd. 14. o uzdrowieniu spuchłego.— (Ubyło d. g. 4 m. 32).			
24 N.	18 po Św. Ładysława Gel.	12 15 po Sosz. Awtonoma	
25 P.	Aurelii	13 Obnowlenie Chrama	
26 W.	Cypryana M.	14 WOZD. Cz. Krest.	
27 S.	Kosmy i Damiana	15 Nikity Welikom.	
28 C.	Wacława Króla Czesk.	16 Ewtimii	
29 P.	Michała Arch.	17 Sofii M.	
30 S.	Hieronima Dok. Kościoła	18 Ewmenia	

WAGI.

Pierwsza kwadra d. 1 o godzin. 6 min. 43 rano. Naprzemian pogoda z deszczem i grzmotami.

Pełnia d. 8 o god. 8 m. 18 wieczór. Pochmurno lecz pogodne powietrze.

Ostatnia kwadra d. 17 o godz. 12 m. 32 po północy. Pogoda się ustala.

Nów dnia 24 o god. 12 m. 13 po północy. Niestała pogoda i pochmurno.

Pierwsza kwadra d. 30 o god. 3 m. 33 po południu. Pogoda później deszcz.

SWIĘTA WYZ. MOJZ.

Dnia 2, 9, 16, 23 Szabas. 25—26 Roszbaszana, czyli Nowy rok 5,604 od stworzenia świata. 27 Post Gedalia. 30 Szabas Szuwa, pokutny.

W Wrześniu kończy się żniwo, po którym zaraz siew oziminy rozpocząć należy. Role płodniejsze i lżejsze naprzód się obsiewają, a najżyźniejsze na końcu; w końcu tego miesiąca zbiera się potraw. Kartofle wcześnie sadzone wybierać. Bydło zdatne do chowu brakować. Owce parzą się przy końcu tego Miesiąca. Sliwki zbierają się i smażą powidła. Bydło osobliwie gdzie paszy brakuje, wypędzać na paszę w lasy, jeżeli czas słotny dawać z rana, a mianowicie krowom cielnym, nieco paszy suchéj. Szczepy się po drugi raz obwiązują, czyszczą się, i znowu zawiązują.

PAŹDZIERNIK ma dni 31. OKTIABR ... LUNACYE.

Dnie.		SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	Zn.
Ew. u Mat. ś. w rozd. 22. o miłości Boga i bliźniego.— (Ubyło d. go. 5).				
1	N.	17 po Św. N. M. P. Róż. R.	19 16 po So. Trofima M.	
2	P.	Aniołów Stróżów	20 Ewstafia Wełikom.	
3	W.	Kandyda M. i Ludomira	21 Kodrata Apost.	
4	S.	Franciszka Serafickiego	22 Foki Swiasz.	
5	C.	Placyda i Flawii	23 Zaczatie Predteczi	
6	P.	Brunona Wyz.	24 Ftekły Mucz.	
7	S.	Justyny P. i Męcz.	25 Ewfrosinnii i Sergeja	
Ew. u Mat. ś. w rozd. 9. o uzdrowieniu paralityka.— (Ubyło d. g. 5 m 28).				
8	N.	18 po Św. Brygidy Wd.	26 17 po So. JOANNA BOG.	
9	P.	Wincentego i Dyonizego	27 Kalistrata M.	
10	W.	Franciszka Borgiasza	28 Chraitona	
11	S.	Placydy P.	29 Kiriaka	
12	C.	Maxymiliana B.	30 Grigoria Swiasz.	
13	P.	Edwarda Króla	1 Okt. POKR. P. BOHO.	
14	S.	Kalixta P.	2 Kipriana Swiasz.	
Ew. u Mat. ś. w rozd. 22. o wezwaniu na gody wesel.— (Ubyło d. g. 5 m. 56).				
15	N.	19 po Św. Jadwigi i Tere.	3 18 po So. Dionisia Arc.	
16	P.	Florentyna B.	4 Jerofteja Swiasz.	
17	W.	Florentyny i Lucyny P.	5 Chartiny M.	
18	S.	Łukasza Ewang.	6 Ftomy Apost.	
19	C.	Piotra z Alkandaryt.	7 Sergeja i Wakcha	
20	P.	Ireny P.	8 Pełagii	
21	S.	Urszuli Panny	9 Jakowa Alfeowa Ap.	
Ew u Jana ś. w rozd. 4 o chorym synu Królewskim.— (Ubyło d. g 6 m. 24).				
22	N.	20 po Św. Jana Kant. Kor.	10 19 po So. Ewła. Sw.	
23	P.	Jana Kapistrana	11 Filipa Apost.	
24	W.	Rafała Arch.	12 Prene... S. M. w Gatozy.	
25	S.	Kryspina i Kryspiniana	13 Karpa M.	
26	C.	Ewarysta Pap. i M.	14 Nazaria Mucz.	
27	P.	Sabiny M.	15 Ewfimia	
28	S.	Szymona i Judy Tade. Apo.	16 Łoggina	
Ew. u Mat. ś. w rozd. 18 o dłużniku i złośliwym słudze.—(Ub. d. g. 6 m. 51).				
29	N.	21 po Św. Narcysa B.	17 20 po So. Osii Pror.	
30	P.	Zenobli M.	18 Łuki Apost. i Ewang.	
31	W.	† Wolfganga Bisk.	19 Joiła Proroka	

NIEDZWIADEK.

Pełnia d. 8 o god. 12 m. 38 po południu. Niestała pogoda.

Ostatnia kwadra d. 16 o godz. 3 m. 23 rano. Pogodne powietrze.

Nów d. 23 o god. 9 rano. Pogodne lecz zimne powietrze.

Pierwsza kwadra d. 30 o god. 3 m. 53 rano. Pogoda i wiatr.

SWIĘTA WYZ. MOJZ.

Dnia 7, 21, 28 Szabas 4 Jomkipur, czyli Sądny dzień 9—10 Sukes, święta Kuczek, uroczyste 11, 12, 13, 14 Chał chamod, święta wolne. 15 Hoszana Raba, święta palmowe wolne. 16—17 Ostatnie święta uroczyste. 24—25 Roszchodesz, czyli 1 Cheszwon.

W Październiku kończy się zasiew oziminy i podoruje się pole na wiosenne zasiewy.— Gnoi się rola, na której się na wiosnę ma siać żyto jare, jęczmień, groch, proso, len. Obiera się, chmiel chociażby i niedojrzały zupełnie. Okopują się grządki chmielowe. Owce strzydz, kapustę kwasić i resztę warzywa wykopać należy.

LISTOPAD ma dni 30 NOJABR. LUNACYE.

Dnie.		SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	Zn.
1	N.	WSZYSTKICH SS.	20 Artemia Welikm.	
2	C.	Dzień zaduszny	21 Iłariona	
3	P.	Huberta Bisk.	22 Preśw. Bogoro. kazański	
4	S.	Karola Boromeusza	23 Jakowa brata Bozia	
Ew. u Mat ś. w rozd. 22. o oddawaniu czynsz. mone.— (Uby. d. g 7 m. 18).				
5	N.	22 po Sw. Zachariasza	24 21 po So. Arefty M.	
6	P.	Leonarda Bisk.	25 Markiana M.	
7	W.	Engelberta Bisk.	26 Dimitra Welikom.	
8	S.	Czterech koronatów God. B.	27 Nestora M.	
9	C.	Teodora M.	28 Terentia M.	
10	P.	Andrzeja z Awelinu.	29 Anastasii	
11	S.	Marcina Bis.	30 Zinowia M.	
Ew. u Mat. w rozd. 9. o wskrzeszeniu córki księcia.— (Ubyło d. g. 7 m. 42).				
12	N.	23 po Sw. Op. N. P. M.	31 22 po So. Stachia Ap.	
13	P.	Dydaka W.	1 Nojabr. Kosmy i Dam.	
14	W.	Serapiona M.	2 Józefata i Akinda S. M.	
15	S.	Leopolda W.	3 Akepsimy M.	
16	C.	Edmunda Arcyb.	4 Joannika	
17	P.	Salomei P.	5 Galaktiona	
18	S.	Eugeniusza i Grzegorza	6 Pawła Ispowidnika	
Ew. u Mat. ś. w razd. 24 o znakach spustoszenia.— (Ubyło d. g. 8 m. 5).				
19	N.	24 po Sw. Stanisława Ko.	7 23 po So. 33 Muczen.	
20	P.	Felixa	8 Sobor S. Michała	
21	W.	Ofiarowanie N. P. M.	9 Onisifora M.	
22	S.	Cecylii Panny	10 Erasta i Olimpa	
23	C.	Klemensa Papieża	11 Niny M.	
24	P.	Jana od krzyża	12 Joanna Miłośliwawo	
25	S.	Katarzyny P. i M.	13 Joanna Złotoustawo	
Ew. u Mat. ś. w rozd. 13. o nasie, gorczyčznem i kwasie.— (Ub. d. g. 8 m. 26)				
26	N.	25 po Sw. Konrada B.	14 24 po So. Filippa Ap.	
27	P.	Barlaama i Józefata	15 Awina I deń posta Filip.	
28	W.	Rufa i Mansweta	16 Mawteja Ewang.	
29	S.	Saturnina	17 Grigoria Episk.	
30	C.	Andrzeja Apos.	18 Płatona M.	

STRZELEC.

Pełnia dnia 7 o god. 7 m. 23 rano. Deszcz i wiatr.

Ostatnia kwadra d. 15 o god. 3 min. 54 rano. Pogoda przyjemna.

Nów d. 21 o god. 6 m. 54 wieczór. Pogodne i mroźne powietrze.

Pierwsza kwadra d. 28 o god. 8 min. 28 wieczór Wiatr i śnieg.

SWIĘTA WYZ. MOJŻ.

Dnia 4, 11, 18, 25 Szabas 23—24 Roszchodesz, czyli 1 Kiślew.

W Listopadzie kończy się podorywanie roli pod wiosenne zasiewy. Młode drzewka obwijają się słomą. Młócka rozpoczęna się. Od początku miesiąca, bydło na zimowéj paszy, stanąć powinno. Jeżeli się zaś w dniu pogodnym wypędzi, to bardziéj dla przewietrzenia aniżeli pożywienia.—Marynaty i Pekeflejsz urządza się.— Podczas dni pogodnych nie bronić pszczołom wylotu, gdy jednak mocne mrozy nastaną, zamknąć ule zupełnie. Uzupełnia się len i konopie. Zbiera się dla trzody bukiew i żołądź. Grabią się liście na pościel dla bydła.

GRUDZIEŃ ma dni 31. DEKABR. LUNACYE.

Dnie.	SWIĘTA RZYMSKIE.	SWIĘTA RUSKIE.	Zn.
1 P.	Eligiusza B.	19 Awdia Pror.	
2 S.	Bibiany	20 Grigoria Dek. i Prokła	
Ew. u Łuk. ś. w rozd. 21. o znakach na niebie i ziemi.—(Uby.d.g. 8 m. 42.			
3 N.	1 Adwent. Franciszka X.	21 26 post WOW. P. BOH.	
4 P.	Barbary P. i M.	22 Filomona Ap.	
5 W.	Sabby Opata	23 Amfiłochia i Mitrofana	
6 S.	Mikołaja Bisk.	24 Ekateryny Welikom.	
7 C.	† Ambrożego B.	25 Klimenta Swiasz.	
8 P.	NIEPOK. POCZ. N. M. P.	26 Alipia i Georgia	
9 S.	Leokadyi i Waleryi.	27 Jakowa Persianina	
Ew. u Mat. ś. w rozd. 11 o poselstwie Jana do Chryst.— (Uby.d. g. 8 m.55).			
10 N.	2 Adwen. N. M. P. Loret.	28 1 Adwe. Stefana M.	
11 P.	Damazego Pap.	29 Paramona i Fiłemena	
12 W.	Synezyusza M. i Alexandra	30 Andreja Perwozwan.	
13 S.	Łucyi P. i M.	1 Dekabr. Nauma Pror.	
14 C.	Spirydona Bisk.	2 Awnakuma Pror.	
15 P.	Ireneusza i Euzebiusza	3 Sofonia Pror.	
16 S.	Antoniny i Adelajdy	4 Warwary Welik.	
Ew. u Jana ś. w rozd. 1. o poselstwie żyd. do Jana.— (Uby. d. g. 9 m. 2).			
17 N.	3 Adwen. Łazarza B.	5 2 Adwn. Sawwy	
18 P.	Gracyana Bisk.	6 NIKOŁAJA EPP.	
19 W.	Nemezyusza M.	7 Amwrosia Mediołańsk.	
20 S.	† Teofila M.	8 Patapia	
21 C.	Tomasza Apos.	9 ZACZ. P. BOHOR.	
22 P.	† Zenona żołnierza	10 Miny M.	
23 S.	† Wiktoryi Panny	11 Daniiła	
Ew. u Mat. ś. w rozd. 2. o Janie opowiedają. Chrzest— (Uby. d. g. 9 m. 4)			
24 N.	4 Adwent. Adama i Ewy	12 3 Adwen. Spiridona	
25 P.	NARODZENIE CHRYST.	13 Ewstratia M.	
26 W.	SZCZEPANA 1 Męcz.	14 Firsa	
27 S.	Jana Ewangielisty	15 Ejewfteria M.	
28 C.	Młodzianków	16 Aggeia Pror.	
29 P.	Tomasza kant.	17 Daniiła Pror.	
30 S.	Eugeniusza B. W.	18 Sewastyana M.	
Ew. u Łuk. ś. w rozd. 2. o posyłaniu Proroków.— (Przybyło dnia m. 4).			
31 N.	po B. Na. Sylwestra	19 4 Adwen. Wonyfatya	

KOZIOROZEC.

Pełnia dnia 7 o godz. 1 m. 33 po północy. Niestałe powietrze.

Ostatnia kwadra d. 14 o god. 2 m. 13 po południu. Mróz i czasami śnieg pada.

Nów dnia 21 o god. 6 m. 34 rano. Mroźne i pogodne powietrze.

Pierwsza kwadra d. 28 o g. 4 m. 12. po południu. Pochmurne i śnieżne powietrze.

SWIĘTA WYZ. MOJZ.

Dnia 2, 9, 16, 30 Szabas 23 Szab.Chanuka. 18, 19, 20, 21, 22 Chanuka, czyli pamiątka zwycięztwa Machabeuszów. 24 Roszchodesz, czyli 1 Tewas. 25 Zoszanuka, czyli ostatni dzień Chanuki.

W Grudniu wywozi się gnój w pole, młócenie zboża uskuteczniа się, i drzewa zwozi się na budowle. Cieląt nie odsadzać bo zdychają, także prosiąt nie zostawiać na przychówek, bo są nietrwałe.—W ogrodach pilnować należy, aby drzewa od wiatrów nie cierpiały.—W końcu zaś trudni się gospodarz doborem czeladzi na rok następny. Słonina z bitych w tym miesiącu wieprzy bywa najtrwalsza i najlepsza. Groch młóci się około Bożego Narodzenia.

DNIE GALOWE W ROSSYI i KRÓLESTWIE POLSKIEM.

W STYCZNIU.

13 (1) Nowy Rok Ruski i Rocznica Urodzin N. W. X. *Heleny Pawłówn*é*j.*

19 (7) Rocznica Urodzin N. W. X. *Anny Pawłowné*j.

W LUTYM.

9 (28 Stycznia) Rocznica Urodzin N. W. X. *Michała Pawłowicza.*

15 (3) Imieniny N. W. X. *Anny Pawłówn*é*j* i N. W. X. *Anny Michałówn*é*j*, oraz święto orderu Świętej Anny.

16 (4) Rocznica urodzin N. W. X. *Maryi Pawłówn*é*j.*

W MARCU.

9 (25 Lutego) Rocznica urodzin N. W. X. *Maryi Michałówn*é*j.*

W KWIETNIU.

29 (17) Rocznica urodzin N. Cesarzewicza W. X. *Alexandra Mikołajewicza*, Następcy tronu.

W MAJU.

3 (21 Kwietnia) Imieniny Jéj Ces. Król. Mości N. *Alexandry Fedorówn*é*j*, tudzież Imieniny N. W. X. *Alexandry Mikołajewn*é*j.*

26 (14) Rocznica urodzin N. W. X. *Elżbiety Michałówn*é*j.*

W CZERWCU.

3 (22 Maja) Imieniny N. W. X. *Konstantyna Mikołajewicza* i N. W. X. *Heleny Pawłówn*é*j.*

W LIPCU.

7 (25 Czerwca) Rocznica urodzin Jego C. K. Mości N. MIKOŁAJA PAWŁOWICZA Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego, oraz Rocznica urodzin N. W. X. *Alexandry Mikołajewn*é*j.*

13 (1) Rocznica urodzin Jéj Ces. Król. Mości N. *Alexandry Fedorown*é*j.*

23 (11) Imieniny N. W. X. *Olgi Mikołajewn*é*j.*

W SIERPNIU.

3 (22 Lipca) Imieniny J. C. W. X. i C. *Maryi Alexandrown*é*j*, X. W. X. *Maryi Mikołajewn*é*j* małżonki J. C. M. M. *Lauchtenberg* i N. W. X. *Maryi Michałówn*é*j* i *Pawłówn*é*j.*

8 (27) Rocznica urodzin i Imieniny N. W. X. *Mikołaja Mikołajewicza* i rocznica urodzin J. C. W. W. X. C. *Maryi Alexandrówn*é*j.*

30 (18) Rocz: Urodzin J. C. W. W. X. *Alexandry* córki J. C. W. Następcy Tronu,

18 (6) Rocznica urodzin N. W. X. *Maryi Mikołajewn*é*j* małżonki J. C. M. M. *Lauchtenberg.*

28 (16) Rocznica urodzin N. W. X. *Katarzyny Michałówn*é*j.*

W WRZEŚNIU.

3 (22 Sierpnia) Rocznica koronacyi Jego Ces. Król. Mości N. MIKOŁAJA PAWŁOWICZA i Jéj Ces. Król. Mości N. *Alexandry Fedorówn*é*j.*

11 (30 Sierpnia) Imieniny N. Cesarzewicza W. X. *Alexandra Mikołajewicza* Następcy tronu tudzież rocznica urodzin N. W. X. *Olgi Mikołajewn*é*j.*

17 (5) Imieniny N. W. X. *Elżbiety Michałówn*é*j.*

21 (9) Rocznica urodzin N. W. X. *Konstantyna Mikołajewicza.*

W PAŹDZIERNIKU.

4 (22 Września) Święto Orderu Śgo Równo Apostolskiego Xięcia Włodziemierza.

25 (13) Rocznica urodzin N. W. X. *Michała Mikołajewicza* i N. W. X. *Anny Michałówn*é*j.*

W LISTOPADZIE.

20 (8) Imieniny N. W. X. *Michała Mikołajewicza* i *Michała Pawłowicza* tudzież Święto wszystkich Cesarsko-Rossyjskich orderów.

W GRUDNIU.

2 (20 Listopada) Pamiątka wstąpienia na tron J. C. K. Mości N. MIKOŁAJA PAWŁOWICZA.

6 (24 Listopada) Imieniny N. W. X. *Katarzyny Michałówn*é*j* i święto orderu Ś. *Katarzyny.*

8 (26) święto orderu ś. Jerzego.

12 (30 Listopada) święto orderu ś. Andrzeja Apostoła.

18 (6 Grudnia) Imieniny J. C. K. Mości N. MIKOŁAJA PAWŁOWICZA Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego.

UWAGA. Z powyższych dni galowych następujące: to jest 13 Stycznia, 3 Maja, i 13 Lipca, 3 i 11 Września, 2 i 18 Grudnia obchodzą się przez nabożeństwo w kościele i uwolnienie uczniów od lekcyi, inne zaś tylko przez nabożeństwo w kościele.

WENUS PANUJĄCY PLANETA W ROKU 1843.

WENUS.

Wenus jest piękny, iasny, białobłyszczący, i najwspanialszy Planeta. Jego światło iskrzy się, ale drży; prócz Słońca i Xiężyca, najwięcéj jest widzialnym. Ten planeta uskutecznia swój bieg w 225 dniach. Natura jego jest wilgotna i ciepła. Odległość jego od słońca 15 milionów mil, a od ziemi, największa 35 milionów, najmniejszą 5 milionow mil.

CZTERY PORY ROKU.

Rok w powszechności jest więcéj wilgotny, jak suchy, porównawszy wszystkie pory roku, jest więcéj ciepły jak zimny.

WIOSNA.

Część roku pierwsza, bierze swój początek od dnia 21 Marca, podczas wstępu Słońca w znak Barana. Przez zbyt długie zimna, bywa późna wiosna, wszelako ku końcowi umiarkowana, dosyć przyjemna i owocom bardzo przyjaźna.

LATO.

Część roku druga, poczyna się podczas wstępu Słońca w znak Raka, dnia 21 Czerwca. Jeżeli powietrze wilgotne na wiosnę nie długo trwało, spodziewać się należy ciepłego lata. Jeżeli zaś często deszcze na wiosnę padały, nastąpi czcze i upalne lato.

JESIEŃ.

Część roku trzecia, weźmie swój początek podczas porównania dnia z nocą jesiennego, to jest podczas wstępu Słońca w znak Wagi dnia 23 Września. Z początku pospolicie piękna i ciepła, lecz w połowie Listopada już zimna przykre uczuć się dadzą.

ZIMA.

...ć czwarta roku, zaczyna się podczas wstępu Słońca w znak Koziorożca dnia 21 Grudnia. Z początku jest sucha, Lecz od połowy Lutego wilgotna, co znacznych i szkodliwych powodzi stać się może przyczyną.

ZBIORY LETNIE.

Jeżeli Wiosna nadto jest mokra, tak że deszcze zawsze padają, tedy uważać potrzeba aby wcześnie posiać, ponieważ w kilku tygodniach deszczu niebędzie. Jeżeli wiosna niebyła nadto mokra, tedy następuje wilgotne a razem ciepłe lato, i wszystkie letne zbiory bardzo się spóźniają. Jeżeli będzie wiosna jak pospolicie wilgotna, tedy zbiory wszystkie dobrze się udają, jednakowo pilnie starać się trzeba, ażeby bez uszkodzania zebrać takowe.

ZBIORY OZIME.

Niech będzie rok Wenusowy jaki bądź, zawsze żyto i pszenica nie zawsze się w ziarno uda, lecz więcej w słomę. Kiedy zaś na wiosnę świeże posiewy się poscinają, tedy lepiéj takowe wydają ziarno.

SIEJBY JESIENNE.

Powinno się wcześnie siać, a to dla wkrótce nastąpić mającéj zimy, z przyczyny znacznych powodzi i wilgotnego powietrza.

ZAĆMIENIA.

W tym roku przypada 3 zaćmień, to jest 2 razy słońca, i raz księżyca. Z których zaćmienie słońca 1sze przypada dnia 27 Czerwca o godzinie 8 minu. 44 w wieczór, 2gie dnia 21 Grudnia o god. 6, min. 35 w wieczór, i te widzialnemi niebędą w Europie.— Zaćmienie księżyca przypada dnia 7 Grudnia o godzinie 12 minu. 41, w nocy, które widzialnem będzie i u nas.

KRÓTKI RYS ŻYCIA SZYMONA SYRENJUSZA. (*)

Uczony ten mąż i znakomicie zasłużony w Zioło-pisarstwie polskiem, urodził się około roku 1540 w miasteczku Oświęcimiu, blizko Krakowa. Właściwie nazywał się Syreński; lecz wedle zwyczaju ówczesnych uczonych, swéj polskiej nazwie zakończenie nadał łacińskie.

Od roku 1560 do 1569 słuchał nauk lekarskich w Akademii Krakowskiej, w ostatnim tym roku zdawszy examen, otrzymał stopień Magistra nauk wyzwolonych i Doktora Filozofii.

Posiadał obce języki i odbył kilka wędrówek w celu naukowym do krajów zagranicznych. Ulubioną jego nauką była Botanika i tej się szczególniej poświęcał, a powróciwszy do kraju, odbył kilka botanicznych podróży po różnych prowincyach Polski. Przytem ciągle z różnemi uczonemi swego czasu i biegłemi w nauce Botanicznéj mężami, w rzeczy téj prowadził korrespondencyą.

W roku 1589 w skutek odznaczających się zdolności i talentów, przyjęty został w poczet Akademików Krakowskich i objął Katedrę nauk lekarskich. Pomimo wielkich mozołów Nauczycielskiego zawodu, pracował ciągle w upodobanej sobie nauce i napisał dzieło: *Zielnik*, *Herbarzem* z języka łacińskiego zowiąc, to jest opisanie własne imion, kształtu, przyrodzenia, skutków i mocy ziół wszelkich, drzew, krzewin, korzenia, ich owoców, i t. d.

Dzieło to w literaturze naszej nie ma sobie podobnego, pod względem obszerności, obfitości materyi i doskonałości swojej; dziś już należy do okoliczności bibliograficznych i mało kto go posiada. Podziwiać trzeba szczególną pracowitość, mnogi zbiór wiadomości i rozległą naukę Syreniusza. Druk tego dzieła wykonany został częścią nakładem autora, a po jego śmierci nakładem Anny Królewny Szwedzkiéj, siostry rodzonéj Zygmunta III Króla Polskiego, ukończonym został.

Innych bliższych szczegółów życia Syreńskiego nie mamy, oprócz że dożył późnej starości i umarł mając lat 70 przeszło, dnia 29 Marca 1611 r. Był żonatym i zostawił po sobie dwie córek.

---

*) Wydawca głównie zamieszczając w Kalendarzu przez lat kilka przez siebie wydawanym, wyjątki z dzieła Syreniusza pod tytułem: *Opisy roślin i ich użytki*, przypadkiem mając sobie udzielone wyobrażenie tego uczonego, oraz krótki rys życia jego, takowe w Kalendarzu zamieścić postanowił.

WIADOMOŚCI GOSPODARSKIE.

OPISY ROŚLIN.

JASKÓŁCZE ZIELE czyli CELIDONIA.
(Chelidoneum majus, Caelidonium, Hirudinaria major.)

Celidonia jest dwojaka większa i mniejsza, większa ma pręt cienki, obdłużny, kosmaty, wysokości łokcia albo wyżéj, z którego wychodzą liście nakształt liścia Jaskrowego, tylko większe i nieco w niebiesko wpadające, kwiatu żółtego podobieństwo kwiatu fijołków żółtych, z którego dwa albo trzy niekiedy i więcéj ma strączków, nakształt rózeg, u tych nasienie większe aniżeli mak; cała roślina i z liściem, jest pełna żółtego soku, ten jest szczypiący, ostry, gorzki, i urwawszy go, korzeń lub pręt wnet sok z siebie puszcza; korzeń pod wierzchem ma jednostajny, u spodu na wiele się części rozdziela.

Miejsce rośnięnia.

Rośnie przy płotach, parkanach, ścieszkach, murach, w przekopach, i cieniach i wtedy poczyna kwitnąć, kiedy Jaskółki na wiosnę się pokazują, i wciąż kwitnie przez wiosnę i lato, wtenczas do lekarstw bywa zbierane gdy zaś Jaskółki w jesieni odlatują, więdnieje i usycha. Korzeń do trzech lat chowany być może.

Użytek.

W Scyatycie i łamaniu bioder jest użytecznym, proszek z ziela z wodą pijąc.

Przeciwko Febrom zimnym. Korzeń świeżo utłuczony i wilości orzecha Włoskiego użyty z winem ciepło.

Urynę nadzwyczajnie zastanowioną pędzą, korzenie Celidonii z rzodkwią drobno usiekawszy w winie gotować i ciepło dać pić.

Koń gdyby pierze z nieotrożności zjadł z obrokiem coby mu szkodziło, dać mu garść ziela Jaskółczego drobno usiekanego z obrokiem jęczmiennym, pierwéj namoczywszy go w wodzie przez noc, zarazem pomocnem jest także na kaszel koński.

Przeciwko końskiemu bielmu. gdzieby z wierzchu oczy zaszły, sok z Celidonii i jej korzenia świeżo wyciśnięty i przez czystą chustkę przecedzony, w oczy mu sprycować, a gdyby z uderzenia to powstało, wziąść soku Celidonii sześć łyżek, weinstejna miałko utartego dwa łuty, soli miałko startéj łut i tym trzy razy przez dzień oko sprycować; jeżeli oczy płynące lub błonką zaszłe, Celidoniowe korzenie są im ratunkiem, wieszając im go nad oczyma.

Przeciwko ślepocie wieczornéj. Tym którzy z wieczora zaraz nic nie widzą i w nocy chociaż przy świetle, dobrze gotować ziele jaskółcze na pół z wodą i tym je napuszczać.

Ból zębów uśmierza. Korzenie Celidonii żując temi które bolą, albo na nie kładzione, albo między nie troche ich zgniotłszy włożyć, lub proszek z korzenia Celidoniowego octem dobrem zaczyniony aż się zrobi maść, tym bolące zęby i dziąsła koło nich nacierać, *albo* korzenie pokrajawszy drobno w occie gotować i ten w ustach jak najcieplej trzymać i najczęściej powtarzać a gdy przechłodnie i sluzu nabierze wyrzucić, a innego w usta wziąść. To też czyni proszek tego korzenia w ząb wydziurawiony włożyć.

Slinogorz leczy. Gotując te korzenie w occie i często płócząc, albowiem prędko wysusza wilgotności do tego miejsca spadające i głowę czyści.

W drżeniu rąk jest użytecznym. Gotując to ziele z korzeniem w wodzie i tym ręce często umywając i kąpiąc.

Wole na szyi spędza, z wieprzowym sadłem ułłuczone i przykładane.

Strupy czyli parchy na głowie spędza tym sposobem maść uczyniwszy: wziąść proszku korzenia Celidonii łótów sześć, soli tłuczonéj dwa łóty, octu tęgiego trzy łyżki, wieprzowego szmalcu, ½ funta, z tego wszystkiego maść zrobić i strupy smarować dwa razy na dzień, spędza je i goi.

Przeciwko puchlinie, dla tego że obficie z ciała pot wyprowadza, czyniąc z ziela suchego naparzanie, w którymby się opuchły przy parze pocić mógł.

Przeciwko wrzodom złym ciało wyżerającym, ziele z korzeniem tłukąc i przykładając, wyczyszcza i ciału psuć i wygryzać niedozwala.

Przeciwko brodawkom, spędza je tym sokiem świeżem nacierając często, czyniąc przez dni kilka.

Przeciwko pleszowatości głowy, z opadania i obnażenia włosów z przyczyny molów, ziele to gotując w winie, na głowę gołą przykładać.

Zbytnią obfitość pokarmu mamkom, któren piersi ich rozpręża a u drugich ciecze, Celidonią ułłuc i w wodzie gotować, a na piersi przykładać jest dobrze.

Na opuchnienie nóg końskich. Wziąść jaskółczego ziela dwie garzcie, wierzchołków podróżnikowych z kwiatem albo i z nasieniem po garści, z winnym octem ułłuc i nogi opuchłe koniowi okładać.

Woda Celidoniowa Dystylowana.

Z tego ziela wodę najlepiej robić gdy najmocniej kwitnie, to jest w Maju i Czerwcu, a to z liści korzenia i kwiatu razem usiekawszy drobno, przez Balneum maris, a potem na słońce wystawić, osiągnie się użyteczną wodę.

Wrzody rakowate i fistuły goi, pijąc każdego dnia rano i na noc po pięć łyżek, także téż wymywając, wątrobę, śledzionę i zamulenia otwiera przez urynę, gdyż wilgotność wyprowadza.

Liszaje suche znajdujące się na brodzie, twarzy, szyi, plecach, rękach goi i spędza, często obmywając albo chustę zmaczawszy przykładać.

Ziele to Jaskółczem lub Celidonią nazywają Ziołopisowie dla tego, że od Jaskółki skutki jego ludziom są pokazane, bo młodym w gniazdach od swych jadowitych łajen psuje się wzrok,

albo tez od robaczków które im się zalęgają przy oczach i takowe wyjadają. Postrzegłszy to stare, przynoszą do gniazda młodym tego ziela, które dotykając ich ocz, wzrok im przywracają. Chociaż Pliniusz pisze, że dla tego Celidonium albo Hirudinaria jest to ziele nazwane, że gdy Jaskółki przylatują na wiosnę, tedy to ziele wyrasta, gdy zaś na i nie odlatują więdnieje i niszczy się. Przyczyna jednak pierwsza jest słuszniejszą.

Celidonią zwali nasi dlatego, jakoby jeszcze była darem boskiém, dla osobliwych jéj skutków, a mianowicie z strony naprawienia wzroku.

JĘCZMIEŃ. (*Hordeum*)

Jęczmień jest zbożem bardzo pospolitem i znajomem. Ma korzonki włoskowate cienkie, liść szerszy i ostrzejszy od pszenicy, dźbło krótsze i kruchsze, kłos krótszy, ale ościtszy i kwiat drobniejszy od pszenicy i żyta, który prędko opada i zaraz ziarno mleczne się formuje, a które rychlej od innych zbóż dojrzéwa. Kilka jest go rodzajów u nas; najpospoliciej wszakże znajome są dwa, większy i mniejszy czyli ozimy i jary. Inne dwa gatunki nie tak pospolicie są znane, to jest ozimy wielki, kłosa i ości długich w czterech rzędach ziarno mający, a czasem w 6 do 8; jary także w wielu rzędach ziarno mający. Każdy gatunek Jęczmienia wymaga dobrze umierżwionéj ziémi tłustéj, i iłowatej wschodzi w siedm dni po zasianiu. Często siany na jednem miejscu niezmiernie ziemię wypłowia i zjałowia, rdza na niego się rzuca i śniedź, a zwłaszcza w roku mokrym. Siany bywa w trzech porach to jest pod zimę, w marcu i w maju. Chleb jęczmieny mniej jest posilnym od pszennego. Lecz za to kasze z niego wyrabiane, są bardzo zdrowym i tuczącym pokarmem, a szczególniej téż dla ludzi chorych i osłabionych, klijki powszéchnie gotowane. Jęczmień używany bywa do lekarstw, na trunki i na pokarm.

Użytek.

W suchotach i w każdym boleniu płuc i piersi. Pęczak albo kasza drobna jęczmienna w mleku migdałów słodkich z cukrem gotowana, jest bardzo pomocnym i pożywnym pokarmem.

W chorobie na zapalenie, żołądka. Jest bardzo skutecznym jęczmień w rosole gotowany i sokiem kwaszonych jabłek granatowych zaprawiony używając.

Potrawa bardzo użyteczna w suchotach Wziąść garść mąki najczystszéj jęczmiennéj, krochmalu 4 łóty, mięsa z ogona wolego, raków pół funta w pół kwarty mleka koziego lub owczego

ugotowanych, wszystko to dobrze rozgotować, poczem przecedzić przez gęste sitko, wbić żółtek świeżego jajka, dodać 4. łóty cukru, znowu podgotować i to co rano i wieczór na pokarm używać.

Gruczoły odmiękcza i gubi. Mąka jęczmienna z żywicą przykładana.

Na zatrzymanie i trudne odchodzenie uryny. Wziąść 6 łutów otłuczonego jęczmienia i siemienia lnianego, łót nasienia ogórkowego, baniowego, dyniowego, melonowego ze skórki i łupin oczyszczonego, to wszystko razem uwiercić na kaszkę rzadką albo polewkę i takową 3 razy dniem cierpiącemu do użycia dawać.

Pokarm pomnaża i użyźnia. Jęczmienna kasza z nasieniem kopru włoskiego gotowana i używana.

W cierpieniach artrytycznych i podagrze Mąkę jęczmienną z octem winnym rozbiwszy i do tego smoły nieco przydawszy, na miejsca cierpiące przykładać,

Przeciw krwią mokrzeniu u bydląt. Jęczmień z mięsem wieprzowem gotować, a wdrobiwszy w to chleba razowego dać enemę, lub też jęczmień w wodzie gotować, aż do popękania i za napój dawać.

Na bol uszów. Jęczmienną mąkę gotować w miodzie i ciepło na uszy przykładać.

Na obłażenie skóry z uszów i ogłuchnienie. Jęczmienną mąkę w winie z fijałkowym korzeniem gotować i ciepło uszy oraz miejsca około nich okładać.

Szum i wdzięk z uszu oddala, Wziąść dwie części mąki jęczmiennéj, jedną część siemienia lnianego przetłuczonego: to w miodowinach gotować i ciepło na uszy przykładać.

Łupieże z twarzy spędza. Weź mąki jęczmiennéj z wodą rozmąć, a gdy się podstoi, wodą często twarz obmywaj; tenże sam skutek ma jęczmień w wodzie gotowany.

Piegi i inne plamy z pędza z twarzy. Jęczmienna mąka z winnem octem i miodem na maść rzadko rozczyniona i tem się twarz smaruje.

Na ból gardła i szyi. Tłuc jęczmień z suchemi figami i przykładać w miejsce bolące.

Wole twarde na szyi i gruczoły odmiękcza. Mąka jęczmienna z smołą wozową żelwą i uryną małego dziecka rozczyniona i na miejsca cierpiące przykładana.

Zęby czarne i pożółkniałe czyści. Jęczmienna mąka z mlekiem i solą na maść rozczyniona, którą się zęby wyciera, lub też wziąść jęczmienny mąki 4 łóty, soli 2 łóty i tem wycierać.

Fistuły zagaja. Mąka gotowana w occie winnym którą oczyściwszy ocet, w tym ze smołą długo gotować i na ranę przykładać.

Chropowatość z paznokci spędza. Mąka jęczmienna z smołą gotowana i przykładana.

Przynęta na ryby. Wziąść mąki jęczmiennej, ośrodka chleba białego dobrze wykwaszonego, łoju koziego albo kozłowego 4 łóty, szafranu tłuczonego 1 łót, łój rozpuścić na ogniu, powyższe ingredyencye zmieszać, dodać krwi wołowéj i zaczynić na ciasto, które dobrze ugnieść i wielkości gałki orzecha do włoka lub wędki przywiązawszy do wody wczasie połowu zapuszczać, a wiele ryb będzie się poławiać.

Ocet tęgi się robi. Wziąść jęczmienia, przysuszyć do przypalenia i wsypać w piwo lub wino, a będzie za dwa dni mocny ocet.

Na gnicie w ustach. Wziąść 2 części mąki jęczmiennéj a jedne soli i to z miodowinami w moździerzu ubić na ciasto, z tego małych placuszków napiec takowe jak najmieléj utłuc i rozczyniwszy z wodą, tem usta i dziąsła chorowite często wycierać.

Na nabrzmienie piersi. Wziąść wieprzowego sadła 12 łutów, 2 białka i zbić razem, przydać miodu 4 łuty, i zmięszać dobrze, a

potem mąki przypiekanéj jęczmiennej ile potrzeba aż do należytego zgęstnienia, zrobić plaster i przykładać, co skutkuje także na gruczoły.

Na kaszel koński. Wziąść dwie garście mąki Jęczmiennéj, bobowéj i z wyki, po garści, zbić z wodą letnią i dawać pić.

Bydło rogate tuczy. Jęczmień gotowany dawany na pokarm, lub też mąka sparzona.

Na kaszel bydlęcy. Wziąść mąki czystéj pytlowanéj jęczmiennej i wyki zmielonéj łutów 8, to w wodzie namoczyć i na 3 równe części rozdzieliwszy, jeść dawać jedną po drugiej.

Żeby kury duże jaja niosły, Trzeba im jęczmień na współ z prosem gotowany dawać.

Chcąc gęsi i kury dobrze utuczyć. Wziąść mąki jęczmiennej wodą gęsto zaczynić, zrobić z tego gałki, ususzyć je i temiż drób karmić, szczególnie gęsi, od takowego pokarmu dostają bardzo wielkich wątróbek i białego mięsa.

Indyczętom, w krótce po wylęgnieniu bardzo dobrze jest dawać mąkę jęczmienną z wodą na ciasto rozczynioną, późniéj zaś siemię lniane w wodzie moczyć i pomieszawszy z mąką jęczmienną, czasem z samym cniem przetłuczonym, tem ich karmić.

Przeciw gniciu wina w gronach przed dojrzeniem. Obsypywać macicę winną z wierzchu w około mąką jęczmienną i znasieniem tłustusowym zmieszaną.

Pleśń z wina zgania i woń zepsutą mu odejmuje. Jęczmień cały czysty obrany w woreczku wewnątrz beczki w puszczony.

Chcąc serowi zgorzkniałość ze starości odjąć. Trzeba go zewnątrz odwilżyć i mąką jęczmienną dobrze posypać.

Aby róże przez zimę świeżo zachować. Trzeba narwać ze słomą i korzeniem jeszcze niedojrzałego jęczmienia obwinąć nim róże w pączkach jeszcze nie rozwite i włożyć w garnek nowy niepolewany, jęczmieniem tym jeszcze z wierzchu nakryć i w chłodzie zachować.

Chléb Jęczmienny.

W dawnych czasach chleb jęczmienny był używańszy niż zteraz nie jest on tak posilny jak pszenny lub żytni, dla tego też piekąc go dodają zwykle w połowie lub trzeciej części mąki pszennéj lub żytnéj i zmieszawszy pieką. Dobrze jest używać w wodnej puchlinie i upławach.

LUKRECYA. (*Glycyrrhysa*).

Lukrecya jest drzewko, lub raczéj krzaczek nie wielki, dwułokciowy czasem mało wyższy, ma liście obdłużne, gęste, mocne i lipkie z obu stron zarówno przeciwko sobie wyrastające. Kwiat hyacyntowy blado modry— owoc niemal jaworowemu podobny, tylko ostrzéjszy i strą-

czki soczewicowym podobne, drobne żółtawe, w nich nasienie, drobne, ciemno żółtawe. Korzenie ma długie jakby jakie wici, na 5 i 6 łokci wzdłuż, soku pełne słodkiego i smaku trochę cierpkiego, z wierzchu są czarne, a wewnątrz żółte. Krzaczek takowy jest bardzo płodny—zasadzony szybko się rozmnoży i trudno go potem wytępić.

Miejsce rośnienia.

Rośnie wszędzie gdzie go tylko zasadzą. Obficie rośnie we Włoszech, Kapadocyi Poncie, i w Niemczech około Bomberga i w inszych krajach; u nas tylko jako osobliwość, znajduje się w znaczniejszych ogrodach— ale może być pospolitym, gdyby się u nas zajęto jego uprawą.

Czas Kopania.

Kopią korzeń i zbierają go we Wrześniu pospolicie, gdyż już ma nasienie pełne, dojrzałe. Kwitnie w Kwietniu, najlepszy korzeń miernie gruby wewnątrz żółty, nie blady, ani poczerniały nie kruchy ale giętki i gibki niespruchniały i niezwietrzały, przechowywać go można do lat 5

Sposób wyciągania soku.

Korzenie jak najświeższe gotują się w wodzie aż do zgęstnienia téjże, potem się jak najlepiéj wyciskają, sok stawia się na słońcu dla zupełnego zgęstnienia, i robią się z niego kołaczki.

Użytki.

Na ochrzypienie. Sok korzenia lukrecyi bardzo jest pożyteczny, bo oddechy od wilgotności i spadków z głowy zaostrzałe wyczyszcza; ale go trzeba pod językiem trzymać żeby rozpuszczając się łatwo w oddechy wchodził. Także dobry jest na kaszle suche i dychawie.

Pragnienie gosi gdy się pije woda w któréj lukrecya była moczona, lub gdy się trzyma surowa w ustach. Najskuteczniéj gdy się weźmie garść jęczmienia czystego, rozynków drobnych dwa łóty, Lukrecyi pół, Anyżu i Kopru włoskiego dwie cwierci łóta, i w znacznéj ilości wody gotuje do trzeciéj części wyparowania i to za napój używać. Kawałek Lukrecyi drobno pokrajany, przez noc w wodzie zostawiony, a potem gotowany w téjże, pragnienie uśmierza.

Zachowuje długi czas bez pokarmu i napoju. Korzeń Lukrecyi świéżo wykopany, w ustach trzymany, lub téż zutyj nietylko pragnienie oddala, ale przez kilka dni i głodu wcale uczuć nie daje, taki sam skutek sprawi i sok zgęszczony, w usta brany. W dawnych czasach ludy koczujące nawet przez dwa tygodnie w razie potrzeby, tym sposobem utrzymywały życie, bez utraty sił i jakiegokolwiek omdlenia.

Na trudne ochodzenie moczu. Brać kąpiele w gotowanym korzeniu lukrecyi, a z drobnemi rodzenkami odwar takowy za napój używać.

Przeciw płynieniu moczu z krwią. Wziąść świéżéj Lukrecyi, korzenia slazowego, fig suchych, rodzenków, maku białego i w jęczmiennéj wodzie gotować i to za napój rano i na noc używać.

Na wzdęcie żołądkowe, pić lukrecyą z młodym miodem.

W *chorobie na Kamień w pęcherzu i w nerkach.* Wziąść lukrecyi korzenia czystego najprzedniéjszego gatunku, ślazu włoskiego, i wielkiego, każdego po dwa łóty, prosa łót, to wszystko w wodzie gotować aż do połowy wyparowania, a przecedziwszy, dwa razy dniem w znacznéj ilości używać, gdyż Kamień kruszy i formowaniu się nowego zapobiega.

Syrop z Lukrecyi.

Bierze się skrobanego korzenia lukrecyi dwa łóty, Isopu pół, leje się pół garnca wody i przez dwadzieścia cztery godzin to moknie; potem dodaje się miodu czystego i cukru lodowatego po ośm łutów. Różanej wody sześć łutów i tak gotuje się do gęstości syropu, który jest pomocnym w kaszlach, pleurze kłaciu w bokach, piersiach i płucach.

LEN. (*Linum*).

Len jest dwojakiego gatunku i powszechnie znajomy wszystkim. Rychléjszy i późniéjszy. Pierwszy nieco przed zupełném ustaniem się powinien być rwanym, łatwo bowiem po zupełném ustaniu się jego rozsypuje na role. Drugi jest późniéjszy, mocniéj siemie w sobie trzyma. Pierwszy ma pręt cienki, wysoki, prosty, i gibki wychodzący nad ziemię czasem łokieć i półtora, według doprawy ziemi bujności i pogody. Drugi czyli późniéjszy bywa zwykle bujniéjszy od pierwszego czyli rychlejszego, żaden z nich niema wiele soku i wilgotności, mają listki obdłużne wąskie, miekkie, zaostrzone u wierzchu, prątków pięć, sześć lub siedm, kwiat jasnobłękitny, który gdy opadnie, formują się główki okrągłe po wierzchu, rzędem wychodzące, w nich siemie płaskie żółtawe, jakby w przegrodkach będące, gładkie, lśniące korzonków drobnyh, cienkich i krótkich.

Miejsce rośnięcia.

Do zasiania potrzebuje ziemi dobrze umierzwionéj, uprawnéj miernie wilgotniéj role bardzo znacznie wyjaławia.

Czas siania zbierania

W kraju naszym pospolicie bywa sianym w miesiącu Kwietniu, a niekiedy w Maju, a w ten czas zbiera się, gdy w główkach jego siemie będzie dojrzałe i żółtawe.

Użytki.

Wszelkie stwardzenia i gruczoły do zebrania się trudne odmiękcza, zaognienia rozpędza, bóle uśmierza, w wodzie, oliwie, lub miodzie gotowany i przykładany. Mąka lniana z miodem rozczyniona, wyciąga z ran ogień zewnętrzny i wewnętrzny i w innych podobnych rodzajach chorób.

Zmazy i plamy z twarzy spędza. Wziąść mąki z siemia lnianego, w rzadkie płótno zawinąć i twarz pocierać.

Przeciw wrzodom zausznym. Z saletrą i popiołem figowego drzewa, mączkę zmieszać i przykładać.

Chrapowatość z pomroku spędza. Wziąść w równych częściach mąki z siemienia, z nasieniem rzerzuszkowym i z miodem przykładać.

Na kaszel. Z mąki i miodu zrobić konfekt, i ten często używać, który równie skutkuje w boleniu płuc i piersi, oraz na już zastarzałe ochrypnienie.

Bóle maciczne uśmierza. Siemie lniane gotowane za napój używane lub też enema z tegoż.

Krostki białe z pod oczyma spędza. Plaster z tegoż nasienia z mirrą i kadzidłem zrobiony.

Zamólenie leczy. Mąka z miodem i woskiem przykładana.

Na suchoty. W miodzie siemie smażone albo z rodzenkami używać, co ma być pomocném.

Stwardnienia i gruczoły odmiękcza. Siemie z figami utłuczone i przykładane, skutkuje także na pokurczenie żył i muszkułów, dodawszy trochę soli lub popiołu.

Puchlinę wyprowadza. Siemie przyprużone z winem pić, też pomocne jest w bólach wietrznych z kłóciem i darciem we wnętrznościach, dodawszy trochę soli lub z odwarem rumiankowym ciepło na miejsce bolące przykładać.

Na ślinigorz. Siemie gotować z anyżem w wodzie i oliwie, a ciepło szyję okładać.

Biegunkę zatrzymuje. Siemie w occie gotowane i na żywot przykładane.

Na ból żołądka. W równych częściach z fijałkowym korzeniem gotować i pić.

Oléj lniany.

W pokurczeniu żył, w dolegliwościach w stolcu i. t. p. w stwardnieniu żył macicznych. Pomocnem jest, smarować też części olejem lnianym.

Na opalenie od ognia. Zmieszać wódkę grzebieniową lub różanną z siemieniem lnianym gotować, a przecedziwszy w tem chusty maczać, na miejsca opalone przykładać. Używany jest także na pokosty do farb drukarskich, litograficznych, malarskich, lakierniczych i do lamp.

PIWONIA. (*Peonia dulcisiola*).

Piwonia jest dwojakiego rodzaju samiec i samica Samica ma liście podobne do orzecha włoskiego i których na jednéj stopie bywa kilka. Gdy kiełki z ziemi wypuszcza, te są brunatne z razu, potem zielenieją, a gdy prawie przychodzą do pory zupełnéj dojrzałości, stają się niejako popielate. Pręt ma na pół łokcia wysoki, a czasem i wyższy. Na wierzchu za nim w kwiat się rozkwitnie ma główki, które się potem rozwijają w kwiat dość znaczny i czerwono brunatny, w środku ma pióreczka żółte, drobne jak w kwiecie róży, te gdy opadną, tworzą się strączki trzy lub cztery, podobne rosnącym na drzewie migdałowym, grube, miękkie, kosmate, blado-zielone, wewnątrz czerwone, w tych są ziarka podobne nieco, lecz znacznie od pestki z pomarańczy mniejsze, gdy dojrzeją są czarne, wewnątrz jądro białe. Jest smaku słodkiego, ma zapach bardzo przyjemny.—Samiec ma kwiat czerwieńszy, a samica białawy Z resztą w innych względach mała między niemi

różnica, oprócz że samica pospoliciéj się znajduje a samiec rzadziéj. Rosną pospolicie po ogrodach, gdzie bywają zasadzone; a w stanie dzikim po górach, skałach i gruntach kamienistych. Kwitnie w Maju.

Użytek.

Piwonia wedle dawnych Lekarzy ma być bardzo pomocną w cierpieniach głowy i mózgu

Kamień w małych dzieciach kruszy, nasienie dawane w pokarmach lub z napojem.

Na ból głowy: gotować korzeń albo ziarka nasienne piwonii i za napój używać.

Na zbytnie płynienie krwi z nosa. Korzeń piwonii do wąchania używany.

Biegunki zastanawia. Korzeń w czerwonym winie gotowany i używany, jest także dobrym na upławy.

W zatrzymaniu zbytniem uryny. Korzeń w winie moczony po cztéry łyżki dziennie użyć.

W niezatrzymaniu pokarmu lub cierpieniu bolu żołądka. Pić korzeń z winem lub jeść ziarka nasienne.

Cierpiącym nocne duszenie. Dawać pietnaście czarnych ziarek z winem pijąc, lub téż z miodem, co również wątrobę i nerki z zamulenia oczyszcza.

Dziciom cierpiącym wielką chorobę. Pomagają ziarnka zawieszone na szyi, ze świéżym korzeniem, tak żeby się gołego ciała dotykały, i póki to noszą wolne są od téj choroby, ale skoro się odrzuci, choroba powraca, nasienie piwonii pić tenże sam ma skutek, jako téż korzeń piwonii z rozmarynem, majeranem i szalwią w miodzie [illegible] i pijąc. Gdyby ta choroba z glist po[illegible] ziąść korzenia i ziarnek piwonii po pół [illegible]u i rhumbarbarum przedniego po dwa [illegible], cukru białego cztery łóty, to wszystko miałko utrzeć, i z mlekiem dawać naczczo raz lub dwa razy w tydzień. Dobrze także w łóżko naścielać piwonii. Korzeń piwonii wąchać, a lepiéj gdy się doda bobrowego stroju i ruty. Woń bowiem piwonii orzeźwia i wilgoć szkodliwą wysusza.

Kamień w nerkach kruszy piasek i muł wyprowadza, nasienie z wodą pietruszczaną za napój używane.

Mowę przywraca. Utrzeć 30 ziarnek nasienia miałko i z winem albo lewandową wódką pić.

Wrzody rozpędza, jak również wszelkie zajątrzenia i owrzedzenia, świéżo zebrane nasienie i przykładane.

W obłąkaniu i melancholii. Korzenia za napój używać i tymże podkadzać się.

Na zatrzymanie uryny małym dzieciom. Ziarnka piwonii dawać z pokarmem albo z wodą pietruszczaną. Położnicom i dzieciom słać liście piwoniowe, to bowiem oddala przestrach i lęka nie się.

Wódka Piwoniowa.

Dystylowana bywa z korzenia i kwiatu piwonii, i używa się skutecznie we wszystkich powyżéj wymienionych razach, zwłaszcza téż dla dzieci na wielką chorobę cierpiących z wódką celidoniową po trosze dawana, także i mdłości oddala.

Extrakt z piwonii.

Wiele pomocnym i skutecznym jest osobliwie ludziom dorosłym wpadającym w wielką chorobę jakotéż w innych słabościach; jako to: w zamuleniu i zatkaniu wątroby, nerków i żółtaczce, oraz wielkiéj chorobie z osłabienia macicy pochodzącéj.

Sól z piwonii.

Robi się podobnym sposobem jak i z innych ziół, a mianowicie z piołunu, używa się w

chorobach nerek, wątroby, zamuleniu macicy, osobliwie na wielką chorobę, lecz naraz bierze się tylko w ilości dwóch lub trzech ziarek jęczmienia.

Konfekt z kwiatu piwonii.

Robi się tym sposobem jak z róży i innych kwiatów. Bierze się do funta kwiatu drobno usiekanego, trzy funty cukru, to razem tłucze się jak najmocniej w moździerzu, i na słońce przez trzy miesiące w słoju wystawia i codziennie inną stroną ku słońcu obraca. Ten dawany bywa dzieciom doroślejszym w chorobach, a mianowicie w wielkiej chorobie, lękania się niespokojności, w zawrocie głowy; mózg orzeźwia, po porodzie czyści, reguralność przywraca, zamulenia wątroby i pęcherza wyczyszcza, urynę pędzi i zdrowych zabezpiecza od wielkiej choroby

Wino piwoniowe.

Takowym sposbem robi się jak i z piołunu Skutecznem jest na wielką chorobę i choroby muzgu; może oraz być używane i pomocne w tych chorobach co i konfekt.

Uwaga ogólna. We wszystkich razach chcąc osiągnąć pomyślny skutek w właściwym czasie, jak korzeń kopać, jako i zbierać nasienie, do wszelkich użytków lekarskich, iż więcej rodzaj samczy niż samiczy w tém celu jest użyteczny.

Ta uwaga stosuje się w ogólności do wszelkich innych ziół i roślin.

SPOSOBY UŻYTECZNE

Robienia Miodu, wina z roślin i owoców.

Miód Rozmarynowy. Weź świeżego kwiatu rozmarynowego z kielichami 8 uncyi, listków rozmarynowych 4 uncyi, utłuc je w moździerzu i wsypać, do 1½ funta miodu oczyszczonego; gdy przez dwadzieścia cztery godzin pomoknie w naczyniu szczelnie zakrytem, przecedź wyciskając przez flanelę: miód ten jest wzmacniający.

Miód różowy. Wziąwszy listków kwiatu róży czerwonéj funt 1, moczy się je przez 24 godzin w czterech funtach odwaru z kielichów kwiatowych téjże róży; cedzi się wyciskając i przylewa 6 funtów miodu, czyści białkami jaj i paruje do należytéj gęstości. Miód ten ma własność ściągającą i czyszczącą.

Wino z porzyczek. Roztwarza się 5 funtów oczyszczonego miodu w 30 kwartach wody wrzącej. Z innéj strony wyciska się sok z 5 funtów czerwonych porzeczek i wlewa się do powyższego płynu. Dozwala się mu fermentować przez dobę dodaje 1¼ funta cukru na każde 4 kwart cieczy i czyści się wszystko białkami z jaj i za pomocą kremortartary. Wino z porzeczek białych tym samym przyrządza się sposobem i rownież jest dobre.

Inny sposób. Zbierają się porzeczki w czasie pogodnym suchym, obierają się z szypułek i gniotą tłuczkiem drewnianym, zostawia się pognieciona massę przez dobę cedzi się, dodaje potem 1¼ funta cukru na tęż co wyżéj ilość soku, ćwieć funta czystéj wódki na każde 4 kwart płynu, jeżeli się ten jeszcze nie wyklarował, zostawia się wszystko spokojnie w piwnicy, a następnie zlewa w butelki.

Wino z agrestu, Zbiera się agrest nie zupełnie dojrzały w czasie pogodnym suchym, czyści się jagody z szypułek i suchych blizn wierzchołkowych, sypie się do naczynia i rozciera tłuczkiem drewnianym, sok wyciśniony miesza się z dwoma funtami cukru, na każde 4 kwart soku. Stawia się spokojnie na dwa tygodnie, aby fermentował; poczem się go ściąga. Gdy się płyn wyczyści i należycie wyfermentuje przez 3 miesiące, gdy go jest kwart 30, wtedy go już zlać można w butelki i do użytku zachować.

Wino z wiśni. Wziąwszy wiśnie prawie dojrzałe i pogniotłszy je na miazgę, zostawia się

spokojnie aby fermentowały przez 12 godzin, wyciśniony sok i spokojnie zostawiony okrywa się pianą, którą pilnie zbierać z niego trzeba; następnie dodaje się po pół funta cukru na każde $\frac{1}{2}$ kwart soku. Mieszaninie téj dozwala się fermentować spokojnie przez tydzień, a gdy się wyczyści, zlewa w butelki, i do użytku służyć może.

Wino z pomieszanych owoców. Przyrządza się bardzo dobre z równych części porzeczek czerwonych, białych, czarnych wiśni dojrzałych z malin pognieciónych i pomieszanych, z wodą w stosunku po $1\frac{1}{4}$ funta owocu na 8 kwart wody. Wyciśniony i oczyszczony sok słodzi się cukrem przydając tegoż po $5\frac{3}{4}$ funta na każde 5 kwart soku. Mieszanina zlewa się do baryłki i zostawia w spokojności przez dwa tygodnie, potem dodaje się dziewiątą część wódki. Po kilku miesiącach wino dobre będzie do picia.

Nowy sposób urządzania szynek. Naciera się ciepłe jeszcze szynki miałko utłuczoną solą, kładą się na stole na 24 godzin, obciera się z nich sól i wszelka wilgoć suchym płótnem, następnie kładą się w następującą lakę: na 32 funtom szynki funt cukru lub faryny, 4 funty soli i $\frac{2}{3}$ funta saletry; nato 10 kwart wody ogrzanéj do zagotowania, miesza ciągle i szumuje. Układają się szynki w cebrzyku i na każdą ich warstwę nalewa się powyższą lakę i mięszaninę ze szczypty pieprzu, tyleż cynamonu, goździków, przewracają się co trzeci dzień, a po 12 lub 15 dniach wieszają w chłodnym dymie.

Przepis na trzy szynki na sposób angielski. Suszy się na piecu 9 funtów soli, tłucze się miałko z jednym funtem faryny i 2 łóty saletry. Naciera się temi mocno szynki, zostawia je na 3 dni w téj lace, a potem suszy w powietrzu i wędzi.

Inny sposób. Wziąwszy dwie szynki ważące funtów 30, natrzeć je wszędzie czosnkiem lub cybulą, nasolić i położyć na stolnicy. We cztery lub pięć dni natrzeć je znowu solą, tak iżby jéj zabrały do 3 funtów, poczem wywiesić na 3 lub 4 dni w wolnem powietrzu, a w reszcie wędzić w powolnym dymie i zachować w suchym miéjscu.

Sposób Marynowania Ryb, Szczupaka, Jesiotra i t. p. Oczyszczona i na sztuki pokrajana ryba, obgotowana lekko we wrzącéj wodzie wyjmuje się z téjże i kładzie w wodę wrzącą osoloną z dodatkiem angielskiego ziela, pieprzu i liści bobkowych: gotuje się starannie szumując. Następnie daje się na dno czystéj faski, angielskiego ziela i liści bobkowych, na to układają się ostrożnie dzwonka ryby, dodaje się cytryna cienko pokrajana, kładą znowu dzwonka ryby a w końcu tyle się leje przezgotowanego i ostudzonego octu, iżby tę rybę okrył; po czem już nakrywa się lub zabija faskę tak iżby powietrze nie miało do ryby przystępu.

Węgorz, Sum, Minogi, i. t. p. Pokrajane na sztuki, nacierają się solą, a następnie pieką na roszcie, lekko oliwą posmarowane. Potem układają w fasce wysmarowanéj wewnątrz oliwą i nałożywszy w nię liści bobkowych, angielskiego ziela, skórek cytrynowych, rozmarynu, trochę całego pieprzu, goździków i. t. p. które się warstami przekładają. Zabiwszy nałożoną, faskę dolewa się jéj przez szpunt octem, ile się tego mieścić może.

Postanowienie N. PANA z dnia 11 *Października* 1842 *r. zamieniające Obwody na Powiaty, a Powiaty na Okręgi.*

N. PAN postanowił, iż: Dotychczasowe *Obwody* w Królestwie Polskiem, mają odtąd nazywać się *Powiatami*; istniejące zaś dotąd właściwie pod względem Sądowym *Powiaty*, zamieniają się na *Okręgi*. Kommissarze Obwodowi odtąd nazywać się *Powiatowemi Naczelnikami*; Adjunkci zaś Dozorcy miast, *Pomocnikami Naczelników Powiatowych*; tym zaś gdzie jest 2ch Pomocników, 1szy starszym, 2gi młodszym nazywać się będzie. Wszelkie posady, urzędy i zakłady, w dawnych Obwodach, a w teraźniéjszych Powiatach istniejące, które dotychczas *Obwodami* zwano, *Powiatowemi* odtąd zwać się będą. Tytuły teraźniéjszych Urzędów *Municypalnych* tak w Warszawie, jakotéż we wszystkich miastach Królestwa Polskiego zamieniają się odtąd na nazwisko *Magistratów*, przy zachowaniu wszakże wszelkich atrybucyi i prerogatyw Urzędów dotychczasowych.

JARMARKI KRAJOWE I ZAGRANICZNE.

GUBERNIA MAZOWIECKA.

Warszawa. Jarmarków 2. w Maju w drugi Poniedziałek po ś. Filipie i Jakobie; w Listopadzie w pierwszy Poniedz: po wszystkich śś. Każdy trwa trzy tygodnie, z których pierwszy wstępny, drugi właściwy targowy, a trzeci tygodniowy wypłat, zowie się. Prócz tego jarmark na wełnę dnia 15 Czerwca, trwający przez trzy dni, Kontrakty na ś. Jan Chrzciciel.

Obwód Warszawski.

Błonie. Jarm. 7. na ś. Trójcę, na ś. Augustyn, na Nawiedzenie P. M. na ś. Katarzynę we Wtorek po Niedz. Kwietniéj, na N. P. Gromniczną, na ś. Łukasz.

Góra Kalwarya. Jarm. 4. po Bożem Narodzeniu, po Wielkiejnocy, po Zielonych Swiątkach, po Bożém Ciele.

Piaseczno. Odbywa się Jarm. 12. Co miesiąc w pierwszy Poniedziałek każdego miesiąca.

Grójec. Jarmarków 9. 14 Lutego, na ś. Józef. na ś. Marek, 16 Maja, na Nawiedzenie P. M. na ś. Annę, na ś. Idzi, 16 Paźdz. 6 Grudnia.

Mszczonów. Jarm. 6. na Nawrócenie ś. Pawła, w cztery tygodnie po Wielkiejnocy, na ś. Jan Chrzciciel, na ś. Bartłomiéj, na ś. Michał, na Niepokalane Poczęcie P. M.

Warka. Jarm. 9. na Srodopoście, 7 Maja, na Boże Ciało, 3 Sierpnia, 26 Września, 7 Listopada, 7 Lutego, na Nawiedzenie P. M. na Niepokalane Pocz. P. M.

Tarczyn. Jarm. 10. na ś. Dorotę, na ś. Kazimierz, we Czwartek po Niedz. Białéj, na ś. Bogusław, na ś. Jan Nepom. na ś. Alexy, na ś. Wawrzeniec, na ś. Mateusz, na ś. Szymon Judę, na ś. Tomasz.

Nadarzyn. Jarm. 7. na 3 Króle, na Połpoście, na ś. Stanisław, na ś. Annę, na ś. Krzyż, na ś. Leonard, na ś. Łucyą.

Mogelnica. Jarm. 8. w Poniedziałek po Niedzieli Wstęp. na ś. Benedykt, na ś. Franciszek w Październiku, na ś. Elżbietę, w dzień 3 Króli, w Poniedz. po Niedz. Kwietniéj, w Poniedz. po Ziel. Swiątkach, w dzień znalezienia ś. Krzyża, na ś. Jan Chrzcic. na N. P. Skap. na ś. Wojciech.

Grodzisk. Jarm. 5. na ś. Józef na ś. Annę, na ś. Marcin, na ś. Tomasz, na ś. Wojciech.

Obwód Stanisławowski.

Dobre. Jarm. 8. na ś. Jan, na Przeniesienie ś. Stanisława, w Niedz. Starozapustną, na ś. Antoni, na ś. Małgorzatę, na ś. Bartłomiej, na ś Michał, na ś. Andrzej.

Jadów. Jarm. 12. dnia 7 Stycznia, 9 Lutego na ś. Józef, na ś. Piotr Męcz. i ś. Katarzynę Seneńską dnia 2 Maja, na ś. Bernard, trzydniowy dnia 15, 16 i 17 Lipca, dnia 20 Lipca, po ś. Jakubie 4go dnia dwudniowy, na ś. Cypryan i ś. Franciszek Serafiecki, trzydniowy dnia 5 6 i 7 Listopada, dnia 22 Grudnia. Targi tygodniowe w każdy Poniedziałek przypadają.

Karczew. Jarm. 13. na ś. Agnieszkę, na ś. Walenty, na ś. Kazimierz, na ś. Wojciech, na Wniebowstąp. Pańskie, na ś. Wit, na ś. Maryą Magdal na ś. Bartłomiéj, na ś. Krzyż, na ś. Franciszek na Wszyst. śś. na ś. Andrzej na ś. Łucyą.

Kałuszyn. Jarm. 12. na Nowy rok, na ś. Maciéj, na ś. Marek, w Niedz. Kwietnią, na ś. Wojciech, na Wniebowstąpienie na ś. Małgorzatę, na ś. Bartłomiéj, na ś. Mateusz, na ś. Szymona i Judę, na ś. Andrzej, na ś. Tomasz.

Mińsk Polski. Jarm. 3. dnia 8 Lipca, na Narodzenie P. M. dnia 3 Października. Oprócz powyż-

szych Jarmarków, obbywa się co tydzień we Srodę targi na różne produkta.

Stanisławów. Jarm. 5. na 3 Króle, na Półpoście, na śś. Piotra i Pawła, na ś. Mateusz, na ś. Katarzynę.

Radzymin. Jarm. 11. na 3 Króle na ś. Maciej, dnia 1 Kwietnia, na ś. Floryan, dnia 1 go po Zielonych Swiątkach, na ś, Jan, na ś. Maryą Magdalenę, na ś. Bartłomiej, na ś. Michał, na ś. Szymon i Judę, na ś. Katarzynę.

Okoniew. Jarmarków 2. na ś. Mikołaj, w Niedziele Przewodnią.

Nowodwór. Jarm. 6, 15 Stycznia, 19 Marca, 13 Maja, 15 Lipca, 15 Września, 14 Listopada.

Obwód Kujawski.

Włocławek. Jarm. 12. na Wszystkich śś. na 3 Króle, na ś. Wojciech, na ś. Jan Chrzc. na ś. Łukasz, na ś. Marcin, na ś. Michał, na Nied. Przewodnią, na Przemienie Pańskie, na Zwiastow. P. M. na w Niebowzięcie P. M. na ś. Walenty.

Babiak. Jarm. 8. na Oczyszczenie P. M. na ś. Józef, na ś. Stanisław, w Nied. pomiędzy Oktawą Bożego Ciała, na ś. Piotr i Paweł, na Wniebowzięcie P. M. na ś. Michał, na ś. Katarzynę.

Radziejów. Jarm. 13. na Nowy Rok, na Oczys. P. M. w Niedz. Kwietnią, na 1 Maja, na Zielone Swiątki, 13 Czerwca, na Nawiedz. P. M. na Wniebowzięcie P. M. na ś. Annę, na Narodz. P. M. na ś. Łukasz, na Niepok. Pocz. P. M. na Zwiast. P. M.

Piotrków. Jarm 12. na Boże Ciało, na ś. Jakób w Niedz. po ś. Michale, na Wszystkich śś. na ś. Wit, w Niedz. 2gą Postu, na 3 Króle, w 1szą Niedzielę Postu, na Zielone Swiątki, na Wniebow. Pańskie, na ś. Jan Chrzciciel, na ś. Mikołaj.

Kowal. Jarm. 9. na ś. Dorotę, na ś. Wojciech, na Wniebowstąp. Pańskie, na ś. Jan Chrzciciel, za ś. Małgorzatę, na ś. Jakób, na Narodzenie P. M. na ś. Urszulę, na ś. Mikołaj.

Raciążek. Jarm. 7. na Zwiastowanię P. M. na ś. Filipa i Jakóba, na N. P. Skaplerzną, na ś. Bartłomiej, na ś. Heronim, na ś. Łucyą, na Wszystkich Swiętych.

Obwód Rawski.

Rawa. Jarm. 9. na ś. Agnieszkę, na ś. Maciej, we czwartek przed Niedzielą Kwietnią, na Wniebowstąpienie Pańskie, na śś Piotra i Pawła na ś. Wawrzeniec, na Narodzenie N. M. na ś. Szymona i Judę, na ś. Tomasz.

Skierniewice. Jarm. 7. 6 Stycznia, na Półpoście, 3 Maja, 25 Lipca, 4 Października, 19 Listopada, 6 Grudnia.

Nowe Miasto. Jarm. 4. na ś. Małgorzatę, na ś Wawrzeniec, na ś. Mateusz, na ś. Marcin.

W temże mieście przywrócono 8 Jarm. ustanowionych przywilejem krolewskim z r. 1444 i 1779. z różnicą iż Jarmark w dniu 21 Września przenosi się na d. 12 tego miesiąca.

Sobota. Jarm. 12. po 3 Królach, po N. P. Gromnicznej, w Wielki Czwartek, na ś. Marek, we Wtorek świąteczny, na ś. Wit, 26 Lipca, 24 Sierpnia, po Podwyższeniu ś. Krzyża, na ś. Łukasz. w dzień Zaduszny, na Młodzianki.

Ujazd. Jarm. 10. na Nowy Rok, na N. P. Gromniczną, na ś. Wojciech, na ś. Trójcę, na ś. Małgorzatę, na ś. Wawrzeniec, na ś. Franciszek, na ś. Marcin, na ś. Łucyą.

Inowłódz. Jarm. 3. na ś. Filipa i Jakóba, na ś. Idzi, na ś. Szymona i Judę.

Obwód Sochaczewski.

Sochaczew. Jarm. 2. dwutygodniowy po Niedzieli Kwietniej, trzy tygodnie po Wielkiej nocy. Oprócz tych, odbywa się jeszcze 5 Jarmarków.

Łowicz. Jarm. 8. na ś. Mateusz, na ś. Andrzej, na ś. August, na ś. Jan Chrzciciel, w Niedzielę Kwietnią, w Niedz. Przewodnią.

Wiskitki. Jarm. 8. na Oczyszczenie P. M. na ś. Józef, w Niedz. 4. Postu, na ś. Stanisław, w Niedzielę podczas oktawy Bożego Ciała, na Wniebo-

wzięcie P. M. na przeniesienie ś. Stanisława, w d. 27 Września, na Wszystkich śś.

Obwód Gostyński.

Kutno. Jarm. 8. na ś. Filipa i Jakóba, na Zielone Swiątki, na ś. Wawrzeniec, na ś. Franciszek, na ś. Elżbietę, 14 Lutego, na Półpoście, 14 Wrześ.

Gostynin. Jarm. 6. 6 Stycznia, 19 Marca, 8 Maja, 28 Lipca, 30 Listopada 25 Grudnia.

Iłów. Jarm. 4. na ś. Walenty, na ś. Bazyli, na ś. Jadwigę, na ś. Tomasz.

Krośniewice. Jarm. 14. 31 Grudnia, 1 Lutego, 18 Marca, 7 Maja, w Niedzielę przed Ziel. Swiątkami, 12 Czerwca, 12 Lipca, 25 Lipca, 14 Sierpnia, 7 Września, 28 Września, 17 Października, 10 Listopada, 28 Listopada.

Żychlin. Jarm. 8. na 3 Króle, 2 Marca, na ś. Wojciech, na ś. Trójcę, na śś. Piotra i Pawła, na ś. Michał, na ś. Szymona i Judę.

Obwód Łęczycki.

Łęczyca. Jarm. 8. na 3 Króle 2 Kwietnia, 4 Czerwca, 2 Lipca, 17 Lipca, 15 Października, 25 Listopada, 6 Grudnia.

Piątek. Jarm. 7. 2 Stycznia, 4 Marca, w Kwiet. Niedzielę, na ś. Trójcę, na Przemienienie Pańskie, 27 Września, na ś. Andrzej.

Kłodowa. Jarm. 8. na 3 Króle, we Srodę po półpościu, w Wielki Czwartek, we Srodę po Niedzieli 4éj po Wielkiéjnocy, we Srodę przed Oktawą Bożego Ciała, na ś. Jakób, na ś. Idzi, na ś. Klemens.

Zgierz. Jarm. 7. 8 Lutego, 10 Marca, 29 Marca, 16 Sierpnia, na Podwyższenie ś. Krzyża, na Zielone Swiątki, na ś. Katarzynę.

Alexandrów. Jarm. 8. na ś. Walenty, na ś. Grzegórz, na ś. Stanisław, na ś. Małgorzatę, na ś. Jacek, na ś. Rafał, na ś. Andrzej, 23 Grudnia. Nazajutrz po każdym Jarmarku targ na konie i wszelkiego rodzaju bydło odbywać się ma, oraz targi tygodniowe w Poniedziałki są przeznaczone.

Ozorków. Jarm. 6. 2 Stycznia, w trzeci Poniedziałek po Wielkiejnocy, w Poniedz. przed Oktawą Bożego Ciała, w ósmy Poniedz. po Swiątkach, w szesnasty Poniedziałek po Swiątkach, w dwódziesty Poniedziałek po Swiątkach.

Kazimierz. Jarm. 6. na ś. Józef, na ś. Jan Chrzciciel, w wigilią ś. Jana Chrzciciela, na ś. August, na ś. Marcin, na ś. Barbarę.

Łódź. Jarm. 12. 6 Stycznia, 2 Lutego, 3 Marca, 7 Kwietnia, 8 Maja 13 Czerwca, 13 Lipca, 13 Sierpnia, 12 Września, 18 Października, 14 Listopada, 21 Grudnia.

Grzegorzewo. Jarm. 8. w Niedz. po ś. Agnieszcze, na ś. Józef, na ś. Wojciech, na ś. Trójcę, w Niedzielę przed ś. Jadwigą, w Niedzielę przed ś. Barbarą.

Poddębice. Jarm. 8. na Nowy Rok, na ś. Walenty, dnia 14 Lutego, na ś. Józef dnia 19 Marca, na ś. Stanisław dnia 18 Maja, na ś. Antoni d. 13 Czerwca, na ś. Maryą Magdalenę d. 22 Lipca, na ś. Teklę d. 23 Września, na ś. Marcin d. 11 Listop

Konstantynów (miasto). Jarm. 12. 12 Stycznia w d. ś. Honoraty Panny, 24 Lutego w d. ś Macieja Apost. 30 Marca w d. ś. Kwiryna, 23 Kwietnia, w d. ś. Wojciecha, 31 Maja, w d. ś. Petruneli Panny, 20 Czerwca w d. ś. Florentyny, 31 Lipca w d. ś. Jgnacego Lojoli, 16 Sierpnia w d. ś. Rocha, 23 Września w d. ś. Tekli P. M. 28 Października w d. ś. Szymona i Judy, 11 Listopada w d. ś. Marcina, 6 Grudnia w d. ś. Mikołaja Biskupa. Oprócz tego odbywają się dwa razy w tydzień targi, to jest: w Niedzielę i we Czwartek.

GUBERNIA KIELECKA.

Obwód Kielecki.

Kielce. Jarm. 14. na Nawiedzenie P. M. na Wniebowzięcie, na poświęcenie Kościoła na Nied. Kwietnią, na Niedz. Popielcową, na ś. Trójcę, na trzecią Niedz. Adwentu, na ś. Martę, na ś. Rozalią, na ś. Agnieszkę, na ś. Stanisław, na ś. Mate-

usz, na Wszystkich śś. wtemże mieście, oprócz tego we Wtorek ustanowiono targ co Piątek.

Chęciny, Jarm. 12. które się odbywają w Poniedziałek, po 3 Królach, po ś. Dorocie po ś. Józefie, po ś. Wojciechu, po Zielonych Swiątkach, po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Annie, po ś. Bartłomieju, po ś. Mateuszu, po ś. Jadwidze, po ś. Marcinie, po N. P. Niepokalanego Poczęcia.

Jędrzejów. Jarm. 14 po Nowym Roku po po N. P. Gromnicznej, na ś. Kazimierz, w Kwietnią Sobotę, na ś. Wojciech, w Sobotę Swiąteczną, w Sobotę po Oktawie Bożego Ciała, po ś. Piotrze i Pawle, na ś. Piotr w Okowach, na Narodz. P. M. na ś. Franciszek, na ś. Bernard, na ś. Łukasz po ś. Katarzynie.

Małogoszcz. Jarm. 12. na ś. Agnieszkę, na Tłusty Czwartek, na Srodopoście, na Niedzielę Przewodnią, na znalezienie ś. Krzyża, na ś. Jan Chrzciciel, na ś. Małgorzatę, na ś. Wawrzenice, na Podwyż. ś. Krzyża, na ś. Szymon i Judę, na ś. Mikołaj, i przed wigilią Bożego Narodzenia.

Obwód Stopnicki.

Stopnica. Jarm. 14. po 3 Królach, na ś. Maciej po Przewod. Niedzieli, na ś. Zofią, w Srodę po Ziel. Swiątkach, na ś. Antoni, na śś. Piotra i Pawła, na ś. Maryą Magdalenę, na ś Piotr w Okowach. po Narodz. P. M. na ś. Mateusz, na ś. Franciszek, na Wszystkich śś. na ś. Mikołaj.

Wiślica Jarm. 12. na ś. Agnieszkę, na ś. Kazimierz, na ś. Wojciech, w Oktawę Bożego Ciała, na ś. Małgorzatę, na Wniebowz. P. M. na Narodzenie P. M. na Wniebowst. Pańskie, na ś. Mateusz, na ś. Jadwigę, na ś. Marcin, na ś. Mikołaj.

Chmielnik. Jarm. 13. na 3 Króle, na s. Agnieszkę, na ś. Maciej, na ś. Józef, w Niedz. Przewodnią, na ś. Zofią, na ś. Wit, na ś. Jakób, na ś. Jacek na ś. Idzi, na ś. Szymona i Judę, na ś. Michał na ś. Andrzej.

Szydłów. Jarm. 12. 3 Stycznia, 3 Lutego 15 Marca, 27 Marca, na ś. Filipa i Jakóba, 7 Czerwca, 27 Czerwca, na Przem. Pańskie, na ś. Idzi, na ś. Franciszek Serafiński, w d. Zaduszny, 9 Grud.

Nowe Miasto Korczyn, Jarm. 8, na N. P Gromniczną, na ś. Józef na ś. Stanisław, na Nawiedzenie P. M. na ś. Bartłomiej, Na Przeniesienie ś. Stanisława, na ś. Elzbietę, na ś. Tomasz.

Busk. Jarm. 10 te odbywają się we środy, po 3 Krolach, po Niedz. Kwiet. po Srodopościu, po Znalezieniu ś. Krzyża, po ś. Antonim, po ś. Prokopie, po Podwyższeniu ś. Krzyża, po ś. Mateuszu, po ś. Leonardzie, po ś. Barbarze.

Obwód Olkuski.

Olkusz. Jarm. 9, w Wstępny Poniedziałek, w Kwietni Poniedziałek, po Wniebowstą. Pańs. na ś. Jan, na ś. Annę, na Wniebowzięcie P. M. na ś. Michał, na ś. Franciszek. na ś. Andrzéj.

Olsztyn. Jarm. 2, w Poniedziałek po Srodopościu, w Poniedziałek po ś. Stanisławie.

Pilica. Jarmarki odbywają się co dwa tygodnie w dni wtorkowe.

Żarki. Jarm. 13, na 3 Króle, na N. P. Gromniczną, w Poniedz. po Niedz. Suchéj w Poniedz. po Niedz. Białéj, w Poniedz. po Niedzieli Przewodniéj, na ś. Stanisław. w Poniedz. po ś. Trójcy, na Nawiedz. P. M. w Poniedz. po N. P. Snieżnéj, w Poniedz. po ś. Andrzeju, na Przeniesienie ś. Stanisława, na ś. Szymona Judę, na ś. Andrzéj.

Bendzin. Jarm. 12 na 3 Króle, na N. P. Gromniczną, po Niedz. Suchéj, po Niedz. Białéj, po Niedz. Przewod. na ś. Stanisław, po ś. Trójcy, na Nawiedz. P. M. po N. P. Snieżnéj, 27 Września, na ś. Andrzéj.

Lelów. Jarm. 16. po Nowym Roku, na ś. Agnieszkę, na ś. Maciej, na ś. Józef, po Wielkiejnocy, po Wniebowstą. Pańskim, po Bożem Ciele, po ś. Piotrze, po ś. Maryi Magdalenie, na N. P. Anielskę, na ś. Bartłom. po Narodz. P. M. na ś. Franciszek, na ś Łukasz, na ś. Marcin, po ś. Mikołaju.

Siewierz. Jarm. rocznie 12, w pierwszy Poniedziałek, każdego miesiąca.

Obwód Miechowski.

Miechów. Jarm. 19, na 3 Króle, na N. P. Gromniczną, na Niedz. Głuchą, na ś. Maciej, na Zwiastowanie P. M. w Kwietnią Niedz. w Przewodnią Niedzielę, na ś. Stanisław, na Ziel.| Swiąt. na Narodzenie ś. Jana, na śś Rozesłańców, na ś. Jakób na ś. Jacek, na Narodzenie P. M. na ś. Mateusz, na ś. Łukasz, na ś. Szymon, na ś. Marcin, na Łucyą.

Opatowiec. Jarm. 2. na ś. Jakób, na Zielone Swiątki.

Szkalmierz. Jarm. 13. w Niedz. po 3 Królach, na stary Zapust, na Srodopoście, na Kwiet. Niedzielę, na Niedz. Przewod. na Wniebowstąpienie na Boże Ciało, na ś. Jan Chrzciciel, na ś. Wawrzyniec, na ś. Idzi, na ś. Franciszek Seraficki, na Wszystkich śś. na Niepokalane Poczęcie P. M

GUBERNIA SANDOMIERSKA.

Obwód Radomski.

W Mieście Radomiu z postanowienia Rady Administracyjnej z d. (27 Lutego) 11 Marca 1840 r. w miejscu 9 dawniej istniejących Jarmarków, zaprowadzone zostały 2 tylko *Jarmarki walne pięciodniowe*, poczynające się w d. (12) 24 Czerwca tudzież (28 Sierpnia) 9 Września każdego roku.

Kozienice. Jarm. 12. 21 Stycznia, 24 Lutego, w Niedzielę białą, 28 Kwietnia, 22 Maja, 24 Czerwca, 14 Lipca, 24 Sierpnia, 24 Września, 15 Października, 4 Listopada, 6 Grudnia.

Zwoleń. Jarm. 8. na Nowy Rok, na ś. Dorotę na Wielki Czwartek, na Znalezienie ś. Krzyża, na Boże Ciało, na Przemienienie Pańskie, na Podwyższenie ś. Krzyża, na ś. Katarzynę.

Janowice. Jarm. 4. na ś. Agnieszkę, na ś. Stanisław, na ś. Małgorzatę na ś. Łukasz.

W mieście *Wyśmierzycach*, w miejsce dwóch czternasto dniowych jarmarków, przywilejem Augusta IIgo z r. 1701 nadanych, zaprowadzono z początkiem 1841 r. sześć nowych jedno-dniowych jarmarków, na bydło, konie, owce, trzodę chlewną, wszelkiego rodzaju wyroby i towary krajowe i zagraniczne a to w dni następujące: 1) w pierwszy Poniedziałek po ś. Antonim Opacie, który przypada d. 17 Stycznia. 2) W pierwszy Poniedz. po ś. Grzegorzu, który przypada d. 12 Marca. 3) W pierwszy poniedziałek po ś. Janie Nepomucenie, który przypada d. 15 Maja. 4) W pierwszy Poniedziałek po ś. Małgorzacie, który przypada d. 13 Lipca. 5) W pierwszy Poniedziałek po ś. Tekli, który przyp. d. 23 Września. 6) W pierw. Poniedz. po ś. Łazarzu, który przyp. d. 17 Grudnia.

Obwód Sandomierski.

Zawichost. Jarm. 12. w Nied. Białą, na Boże Ciało, na Podw. ś. Krzyża w Nied. 1 Adwentu, po 3 Królach, na ś. Walenty we Srodę po Wielkiéjnocy na ś. Stanisława Bisk. na ś Antoni Pad. na N. P. Anielską na ś. Franciszek Seraficki na ś. Barbarę.

Staszów. Jarm. 12. na Nowy Rok, na Oczyszczenie P. M. na ś. Maciej, na Niedz. Białą, na ś. Wojciech, na Wniebowst. na ś. Jan Chrzciciel, na ś. Annę, na ś. Bartłomiej, na ś. Mateusz, na ś. Urszulę, na ś. Andrzej.

Osieck. Jarm. 12. na ś. Paweł, na ś. Walery, na ś. Benedykt, na ś. Stanisław, na ś Wit, na Nawiedzenie P. M. na ś. Maryą Magdalenę, na ś. Piotra w Okowach, na ś. Idzi, na ś. Szymona i Judę, na Przenies. ś. Stanisława, na ś. Tomasz.

Tarłów. Jarm. 10. w Wstępną Srodę, w Kwietni Poniedziałek. na ś. Wojciech, na ś. Tróję na ś. Piotr i Paweł, na ś. Annę, na ś. Jadwigę, na ś. Marcin, na ś. Andrzéj, na ś. Tomasz.

Sandomierz. Jarm. 2. na Wniebowstąpienie Pańskie, na Narodzenie P. M.

W mieście dziedzicznem Bogorya, w gubernii Sandomierskiej zaprowadzono w miejsce ośmiu dawnych sześć nowych jedno-dniowych jarmarków, co rocznie odbywać się mających, na bydło wszelkiego rodzaju konie, trzodę, produkta, wyroby, oraz towary krajowe i zagraniczne, a za to w dni następujące: 1) we Wtorek po przewodniej Niedz. 2) w d. Rozesłania Apost. 3) w d. ś. Łuk. Ew. 4) w d. ś. Maryi Magdaleny, 5) w d. ś. Toma. Apos. 6) w ś. Mateu. Apost: W razie, jeżeliby który z wyszczególnionych powyżej terminów przypadać miał na dzień niedzielny, w ówczas jarmark odbywać się będzie dopiero w dniu następnym Poniedziałkowym.

Obwód Opatowski.

Iłża. Jarm. 8. na N. P. Gromniczną, na Zwiastowanie P. M. na Kwiet. Niedzielę, na ś. Stanisław, na Wniebowzięcie P. M. na ś. Idzi, na ś Jadwigę, na Niepokalane Poczęcie P. M.

Lipsk. Jarm. 9. na Nawrócenie ś. Pawła na Wtorek świąteczny, na ś. Maryą Magdalenę, na ś. Elżbietę, na ś. Małgorzatę, po Popielcu, w Poniedziałek po Niedz. Białej, na ś. Wojciech.

Łuków. Jarm. 12. na Nowy Rok, na Oczyszc. P. M. na ś. Józef, na ś. Leonard, na Wniebowst. Pańskie, po Oktawie Przem. Pańskiego, na ś. Bartłomiej, na ś. Michał, na ś. Mikołaj, na ś. Maciej na ś. Marcin, na ś. Jan Chrzciciel.

Wąchock. Jarm. 8. na Nowy Rok, w pierwszą Niedz. postu, na ś. Wojciech, na ś. Jan Chrzcic. na ś. Małgorzatę, na Narodz. P. M. na ś. Michał, na ś. Elżbietę.

Opatów. Jarm. 12. na Nowy Rok, na ś. Agnieszkę, w Wstępną Srodę, w Nied. Kwietnią, w Nied. przewod. na ś. Trójcę, na ś. Jan Chrzc. na ś. Annę, na ś. Bartło. na ś. Franc. na ś. Marcin, na ś. Tom.

Solec. Jarm. 12. 1) dnia 2 Stycznia po Nowym Roku, 2) dnia 6 Lutego na ś. Dorotę, 3) d. 10 Marca na 40stu Męczen. 4) po Białej Niedz. we Wtorek, 5) d. 9 Maja po ś, Stanisławie, 6) d. 13 Czerwca na s. Antoni, 7) w Poniedziałek po Niedz. Opatrzności, 8) d. 2 Sierpnia w d. N. P. M. Anielskiej, 9) d. 1 Września na ś. Idzi, 10) d. 4 Października na ś. Franciszek Seraficki, 11) d. 11 Listopada na ś. Marcin, 12) d. 14 Grudnia na ś. Barbarę, tudzież targi tygodniowe w dni wtorkowe. Na jarmarki dosyć liczne przybywają kupcy z różnych okolicznych miast z towarami jedwabnemi, sukiennemi, norymberskiemi, łokciowemi, płociennemi, kramarszczyzną i t. d. bydła rogatego i koni dosyć znacznie sprowadzonych bywa.

Obwód Opoczyński.

Końskie. Jarm. 9. w Poniedz. po Nawróceniu ś. Pawła. na ś. Maciej, na ś. Józef, na ś. Filipa i Jakóba, w poniedz. po Bożem Ciele, na ś. Jakób, w poniedz. po ś. Bartłomieju, na poświęcenie Kościoła, na ś. Mikołaj.

Żarnów. Jarm. 12. na Nowy Rok, na Oczyszczenie P. M. na ś. Kazimierz, na Niedz. Kwiet. na ś. Wojciech, na ś. Trójcę, na ś. Małgorzatę, na Wniebowz. P. M. na Narodzenie N. M. na ś. Łukasz, na ś. Marek, na ś. Mikołaj.

Bodzentyn. Jarm. 13 na ś. Paweł, na ś. Walenty, na ś. Kazimierz, na Kwiet. Niedz. na ś. Stanisław, na Zielone Swiąt. na ś. Wita; na ś. Piotr i Paweł, na ś. Magdalenę, na ś. Dominik, na ś. Idzi, na ś. Mareusz, na ś. Łukasz, na ś. Marcin, na ś. Mikołaj.

Opoczno. Jarm. 10. na 3 Króle, wponied. Starozapustny, w poniedz. Srodopostny, w poniedz. przewodni, we Wtorek Swiąteczny, 22 Lipca, 24 Sierpnia, 21 Września, 2 Listopada, w poniedz Adwentowy.

Drzewica. Jarm. 8. na Nowy Rok, w Niedz. Zapustną w Niedz. Białą, na ś. Wojciech, na ś. Piotra i Pawła, na ś. Annę, na Narodz. P. M. na ś. Łukasz.

Gelniów. Jarm. 11. na ś. Pawła. 16 Lutego, na ś. Grzegorz, na ś. Marek, na ś. Trójcę na Nawiedzenie N. M. na ś. Dominik, na ś. Idzi, w po-

niedziałek po N. P. Różańcowéj na ś. Marcin, na ś. Łucyą.

Radoszyce. Jarm. 8. w poniedz. po 3 Królach, na ś. Dorotę, na ś. Wojciech, na Boże Ciało na ś. Annę, na ś. Mateusz, na ś. Jadwigę, na ś. Marcin.

Szydłowiec. Jarm. 12 jako to: na 3 Króle na ś. Walenty, na Srodopoście, na Wielką Srodę, na ś. Zygmunt, na Boże Ciało na ś. Wawrzeniec, na ś. Mateusz na ś. Franciszek, na ś. Łukasz, na ś. Rocha, na dzień przed ś. Marcinem, w niedzielę 4 Adwentu.

Ostrowiec. Jarm. 12. na 3 Króle, na Tłusty Czwartek, na ś. Józef, na Nied. Przewo. na Wniebowstąpienie Pańskie, w Oktawę Bożego Ciała na ś. Jan, na Przem. Pańskie, na ś. Idzi, na ś. Michał, na ś. Szymon, na ś. Katarzynę.

Przedbórz. Jarm. 12. po 3 Królach, po ś. Macieju, po Niedz. Białéj, po Wniebowstąpieniu, po Bożem Ciele, po ś. Janie Chrzcicielu po ś. Alexym, po Wniebowzięciu P. M. po ś. Krzyżu, po ś. Michale, po ś. Marcinie, po Niepokalanem poczęciu N. M.

GUBERNIA KALISKA.

Obwód Kaliski.

Kalisz. Jarm. 6 w Poniedziałki, po Nied. Starozapustnéj, po Niedz. Białéj, po ś. Wicie po ś. Wawrzeńcu, po ś. Michale, po ś. Marcinie.

Opatówek. Odbywać się będą stałe targi w dni czwartkowe każdego tygodnia, a jarmarki w d. na ś. Dorotę, d. 5 Lutego na ś. Filipa i Jakóba d. 1 Maja, na Wniebowz. P. M. d. 15 Sierpnia.

Turek. Jarm. 11. na 3 Króle, w Poniedz. po Niedz. Kwiet. w poniedz. po Bożem Ciele, na ś Jakób, na Wniebowz. N. P. M. na ś. Marek na ś. Agatę, na ś. Leonard. W tem mieście oprócz targu w Niedzielę, ustanowiono teraz targ co Czwartek poczynając od d. 21 Września do Październ.

Warta. Jarm. 13. 2 Stycznia, w dzień Nawrócenia ś. Pawła, w drugi Czwartek postu w Czwar. przed Kwiet. Niedz. czyli szósty Czwar ek postu, w d. ś. Wojciecha, nazajutrz po Wnieb. Pańsk. nazajutrz po Bożem Ciele, w d. Nawidz. Matki Boskiej, w d. P. M. Anielskiéj czyli 2 Sierpnia dzień ścięcia ś. Pawła, w d. ś. Franciszka Seraf. czyli w Październ. w d. ś. Elżbiety, w d. ś. Łucyi. Każdy jarmark przypadający w dzień sobotny lub Niedzielny, odkładany bywa na Poniedziałek.

Uniejów. Jarm. 12 w niedz. Starozap. na ś. Maciej, w Poniedz. Przewod, na Znalazienie ś Krzyża, w Poniedz. Swiąteczny, na ś. Piotra i Pawła, na N. P. Skaplerz. na ś. Wawrzeniec, na ś. Michał, na ś. Szym. i Judę, na ś. Andrzej, na ś. Szczepan.

Dobre. Jarm. 13. na ś. Walenty na Niedz. Białą, na ś. Jan, na ś. Maryą Magd. na ś. Bartłomiéj. na Narodz. P. M. na ś. Mateusz, na ś. Franciszek, na Wszystkich śś. na ś. Katarzynę, na ś. Tomasz.

Koźminek. Jarm. 8. na ś. Agnieszkę, na ś. Grzegorz, na ś. Wojciech, na ś. Piotra, i Pawła na ś. Wawrzeniec, na Narodz. P. M. na ś. Szym. i Judę na ś. Barbarę, Oprócz tych odbywają się jeszcze d. 15 Stycznia, 14 Lutego, 29 Maja i 29 Lipca.

Staw. Jarm. 10. na 3 Króle, na ś. Maciej na ś. Józef, na ś. Stanisław, na Ziel. Swiąt, na ś. Jakób, na ś. Egidę na ś. Jadw. na Wszyst. śś. na ś. Mikoł.

Chocz. Jarm. 4. na 3 dni przed ś. Filipem i Jakóbem, przed ś. Bartłomiejem, przed ś. Jadwigą. przed ś. Maciejem.

Stawiszyn. Jarm. 11. w Poniedziałki po 3 Królach, po ś. Walentym, po Srodop. po Przew. Nied po Wniebows. Pańskiem, po Nawiedz. P. M. po ś. Dominiku, po ś. Bartłomieju, po ś. Franciszku, po ś. Marcinie, po ś. Mikołaju.

Błaszki. Jarm. 10. na N. P. Gromn. na Niedz. Przewodnią, na ś. Antoni, w Niedz. po ś. Janie, na ś. Annę, na ś. Roch, nazajutrz po ś. Michale, na ś. Katarzynę, na ś. Tomasz, na 3 Króle.

Iwanowice. Jarm. 5. w Niedz. po 3 Królach, na ś. Kazimierz, w Niedz, po ś. Trójcy, na Narodzenie P. M. na ś. Katarzynę.

Obwód Konieński.

Konin. Jarm. 9, na ś. Fabian i Sobestyan, na Nied. Środopostną, na Wnieb. Pańskie, na Boże Ciało, nazajutrz po ś. Maryi Mag. nazajutrz po ś. Idzim, po ś. Franciszku, na ś. Urszulę, na ś. Mikołaj.

Koło. Jarm. 10. w dzień po N. Roku, w d. po N. P. Grom, po ś. Macieju, w pon. po Nied. Białéj, po ś. Fil. i Jakóbie, w pon. po Bożém Ciele, w dzień po ś. Wawrzyńcu po Podw. ś. Krzyża, po ś. Szym. i Judzie, po ś. Katarzynie.

Pyzdry. Jarm. 12 odbyw. się w poniedziałki po N. Roku, po Oczy. P. M. po Środopościu, po Wielkiéjnocy, przed Swiątkami, dniem prz. ś. Piotrem, w pon. po ś. M. Magdalenie, po Wieb. P.M. po ś. Franciszku, po ś. Szymonie, po ś. Mikołaju.

Kazimierz. Jarm. 12. na 3 Króle, na ś. Maciej, na Zwiastowanie P. M. na ś. Wojciech, na ś. Stanisław, na ś. Jan Chrz. na ś. Annę, na ś Porcyonkulę, na Narodz. P. M. na ś. Franciszek, na ś Marcin, na Niepokalane Poczęcie P. M.

Wilczyn. Co cztery tygodnie bywa jarmark.

Zagorów. Bywa jarmark w każdy pierwszy Czwartek miesiąca.

Władysławów. Jarm. 10. w ponie. po 3 Królach, we Czwartek po zapu. na ś. Józef, 23 Kwietnia w poniced. po Wniebowstąpieniu, 20 Czerwca, 24 Sierpnia, w poniced. po ś. Michale, 1 Listopada.

Tuliszków. Jarm. 8, na ś. Michał, w poniced. przed ś. Marcinem, w ponied. 2 adwentowy, we Wtorek po 3 Król. w poniedz. przed Popielcem, w ponied. po ś. Wojciechu, w poniedz. prz. ś. Janem Chrz. w poniedz. po Wniebowzięciu N.P.M.

Słupca. Jarm. 10. 6 Stycznia, w Poniedz. po Niedz. Starozapustnéj, na Środopoście, w ponied Wielkonocny, we Czwartek przed Świątkami, 30 Czerwca. w poniedz. po ś. Wawrzyńcu, 22 Września, 19 Października, 26 Listopada.

Skulsk. Jarm. 10. na Zwiast. P. M. na Oczyszczenie P. M. na Opiekę ś. Józefa, na ś. Jan, na Nawiedz. N. P. M. na Wniebowz. P. M. na Narodzenie N. P. M. na Wszyst. Świętych, na Niepokalane poczęcie P. M.

Obwód Sieradzki.

Sieradz. Jarm. 12. na 3 Króle, na ś. Maciéj, na ś. Józef, na Kwietnią Niedz. na ś. Stanisław, na ś. Trójcę, na ś. Annę, na Wniebow. P. M. na ś. Mateusz, na Wszystkich ŚŚ. na ś. Mikołaj, na ś. Tomasz.

Lutomiersk. Jarm. 8. 4 Lutego, 4 Marca, na 8 dni przed W. Czwartkiem, na 4 d. przed Zielo. Świątkami, 29 Czerwca, 24 Sierpnia, 13 Paździer. 4 Grudnia.

Łask. Jarm. 10. na N. Rok, 6 Lutego, w Nied. Kwietnią, Niedz. Przewodnią, na ś. Stanisław, na Swiątki, 1 Lipca, na Wniebowzięcie P. M. 29 Września, 19 Listopada.

Szczerców. Jarm. 12. 10 Stycznia, 24 Lutego, 19 Marca, 25 Kwietnia, 25 Maja, 24 Czerwca, 25 Lipca, 17 Sierpnia, 7 Września, 21 Października, 17 Listopada, 5 Grudnia.

Widawa. Jarm. 12 w poniedziałek Zapustny, w poniedz. ś. Kazimierz, w Niedz 1 postu, w poniedz. ś. Józefa, na półpoście w poniedz. ś. Antoniego, w Niedzielę 2 po Wielkiéjnocy, w ponied. świąteczny, na d. przed ś. Małgo. w poniedz. ś. Rocha, na dzień przed ś. Marcinem, w niedzielę 1 Adwentu.

Pobianice. Jarm. 7. na ś. Agnieszkę, na ś. Józef, na ś. Aloizy, na ś. Wawrzyniec, na ś. Mateusz, w Niedzielę po ś. Marcinie, na ś. Tomasz.

Złoczew. Jarm. 13. na Nowy Rok, na Niedzielę N. P. Gromniczné, na ś. Kazimierz, na Niedzielę kwietnią, we 3 tygodnie po Wielkiéjnocy, na ś. Zofią, na ś. Antoni, w Niedzielę po N. P. Skaplerznej, na Wniebowzięcie P. M. na ś. Franciszek Serafieki, w Niedzielę po wszystkich Swiętych, na ś. Andrzej.

Zduńska Wola. Jarm. 8. 23 Lutego, 23 Kwietnia, 23 Maja, 23 Lipca, 23 Września, 23 Października, 23 Listopada, 23 Grudnia.

Obwód Wieluński.

Wieluń. Jarm. 7. na ś. Agnieszkę, na Niedz. Białą, po Niedz. Przewodniéj, na Zielone Świątki, na Nawiedzenie P. M. na ś. Michał, na ś. Barbarę.

Działoszyn. Jarm. 2. na 3. Króle, na ś. Tomasz.

Stara Częstochowa. Jarm. 12. na ś. Agnieszkę, w Poniedz. po Niedzieli Wstępnéj, w Poniedz. po Niedz. Kwietniéj, na ś. Filipa i Jakóba, we Srodę po Ziel. Świątkach, na ś. Jan Chrzciciel, na ś. Maryą Magdalenę, w Poniedz. po Wniebowzięciu P. M, w Poniedz. po Narodzeniu P. M. w Poniedz. po ś. Michale, na Wszystkich Swiętych na ś. Katarzynę.

Nowa Częstochowa. Jarm. 4. 19 Marca, 15. Czerwca, 1 Września, 13 Grudnia, oprócz tych, zaprowadzony zostaje targ co tydzień w każdy czwartek odbywać się mający, na wszelkie produkta do utrzymania życia potrzebne, wyroby rękodzielnicze i t. p.

Kłobuck. Jarm. 12. 24 Stycznia, 7 Lutego, 7 Marca, 18 Kwietnia, 15 Maja, 30 Maja, 13 Lipca, 20 Sierpnia, 3 Października 14 Listopada 4 Grudnia.

Bolesławice. Jarm. 9. 3 Lutego w Poniedz po Niedz. Głuchéj, w 3 Poniedz. po ś. Trójcy, 13 Lipca, 10 Sierpnia 21 Września, 2 Listopada, 13 Grudnia.

Mstów. Jarm. 12 na 3 Króle, na ś. Walenty, na ś. Gertrudę, na ś. Wojciech, na ś. Urban, na 1 Niedzielę po ś. Janie Chrzcicielu, na śś. Rozesłańców, na Wniebowzięcie N. P, na ś. Mateusz, na ś. Szymon i Judę, na Ofiarowanie P. M, na ś. Tomasz.

Przyrów. Jarm. 13. dnia 8 po ś. Grzegorzu, dnia 3 po ś. Wojciechu w Poniedz. po Bożem Ciele, na ś. Annę, na ś. Dorotę, na ś. Zofią, na ś. Jan Chrzciciel, na ś. Michał, na ś. Łucyą, na ś. Kazimierz, na Niedzielę Kwietnią, w Niedzielę po ś. Marcinie, na ś. Mikołaj.

Wieruszów. Jarm. 10. na ś. Fabian i Sobestyan na ś. Agatę, na Srodopoście, na ś. Wojciech, na ś. Stanisław, na ś. Piotr i Paweł, na ś. Bartłomiej na ś. Michał, na ś. Szymon i Judę, na ś. Jan Ewangelistę.

Krzepice. Jarm. 8. w Poniedziałki: po ś. Dorocie, po Półpościu, po ś. Filipie i Jakóbie, po ś Wicie. po ś. Dominiku, po Podwyższeniu ś. Krzyża, po ś. Jadwidze, po Niepok. Poczęciu P. M.

Obwód Piotrkowski.

Piotrków. Jarm. 4. na ś. Stanisław, na Zielon Świątki, na ś. Jakób, na ś. Michał.

Bełchatów. Jarm. 6, w poniedziałek po 3. Królach, w Biały Poniedziałek lub Niedzielę, w tydzień po Zielonych Świątkach, na ś. Antoni, na ś. Michał, w tydzień po Wszystkich Swiętych.

Brzeźnica. Jarm. 10. w Poniedziałki: po ś. Walentym, we Czwartek przed Niedz. Kwietn., po Wniebowstąpieniu Pańskiem, po Bożem Ciele, na śś. Rozesłańców, po ś. Wawrzyńcu, po ś. Egidzie, po ś. Mateuszu, po ś. Jadwidze, po ś. Mikołaju.

Kamińsko. Jarm. 10 na. 3 Króle, na Gromnice, na ś. Józef, na ś. Filip i Jakób, na ś. Piotr i Paweł, na ś. Maryą Magdalenę, na Wniebowzięcie P. M., na ś. Franciszek, na ś. Szymon i Judę, na ś. Tomasz.

Koniecpol. Jarm. 11. w Wilią ś. Agnieszki, w wilią ś. Macieja, w wilią ś. Józefa, w pierwszą Niedzielę po Wniebowstąpieniu Pańskiem po święcie ś. Piotra i Pawła, w wilią ś. Maryi Magdaleny, w wilią ś. Bartłomieja, w wilią ś. Michała, w wilią ś. Franciszka, w wilią ś. Marcina w wilią ś. Mikołaja.

Pławno nad Wartą. Jarm. 13. w poniedziałki po Nowym Roku, po N. P. Gromnicznéj po ś. Józefie po Wielkiejnocy, po ś. Stanisławie, po Zielo

Swiątkach, po Bożem Ciele, po ś. Jakóbie, po ś. Bartłomieju, po ś. Franciszku, po ś. Marcinie, po ś. Mikołaju.

Wolbórz. Jarm. 9. na ś. Kazimierz. na Wniebowstąpienie Pańskie, na Boże Ciało, na ś. Piotra i Pawła, na ś. Michał, na ś. Jadwigę, na ś. Mikołaj, w Wielki Czwartek zwany Podstarzycą.

Pajęczno. Jarm, 12. na 3 Króle, na Gromnice, na ś. Kazimierz, na Wielki Czwartek, na ś. Wojciech, na ś. Antoni, na Nawiedzenie P. M., na Wniebowz. P. M. na Narodzenie P. M. na ś. Franciszek, na Niepok. Pocz P. M.

Radomsk. Jarm. 10 w Poniedziałki: po 3 Królach, w pierwszy Poniedz. postu, w ostatni Poniedziałek postu, po ś. Krzyżu, po ś. Trójcy. po ś. Magdalenie, po ś. Jacku, po Podwyższeniu ś. Krzyża, po ś. Łukaszu, po ś. Andrzeju.

Tuszyn. Jarm. 10. 6. Stycznia, 11 Lutego, 1 Kwietnia, 1 Maja, 4 Czerwca, 22 Lipca, 8 Września, 4 Października, 1 Listopada.

Grocholice. Jarm. 12. w Niedzielę po 3 Królach w Niedz. po N. P. Gromnicznej, w Niedz. po ś. Kazimierzu, w Niedz. Kwietnią, w Niedz po ś. Stanis. w Niedzielę po ś. Trójcy, w Niedz. po P. M. Skaplerznej, w Niedz. po ś. Wawrzyńcu, w Niedz. po ś. Bartłomieju, w Niedzielę po śś: Aniołach Stróżach w dzień Wsyst. śś, w dzień ś. Mikołaja

GUBERNIA LUBELSKA.

Obwód Lubelski.

Lublin. Jarm. 4. na N. P. Gromniczną, na Zielone Swiątki, na Wniebowzię. P. M. na ś. Szym. i Judę, oprócz tego odbywa się 12 Jarm. jednodniowych, w pierwszy dzień każdego miesiąca.

Bychowa. Jarm. 11. 2 i 25 Stycznia, na Środopoście, 1 Maja, na Wniebowstąp. Pańskie, 24 Czer. 22 Lipca, 24 Sierpnia, 21 Września, 21 Października, 30 Listopada.

Kazimierz. Jarm. 5. na ś. Kazimierz, na ś. Jan Chrzciciel. na Wszystkich Święt., na ś. Barbarę, na ś. Bartłomiej.

Lubartów. Jarm. 7. na 3 Króle, na Niedz. Zapustną, na Niedz. Kwietnią, na ś. Filip i Jakób, na ś. Annę, na ś. Bartłomiej, na ś. Dyonizy.

Opole. Jarm. 13 w każdym Miesiącu po jednym a w jednym miesiącu dwa.

Końskowola. Jarm. 9 na ś. Fabian i Sebestyan na Wstępną Niedz. na Zwiastowa. P. M. na Znalez. s. Krzyża, po pierwszéj Niedz. Oktawy Bożego Ciała, na ś. Bartłomiej, na podwyż. ś. Krzyża, na ś. Łukasz.

Piaski. Jarm. 10. na N. P. Gromnicz. na ś. Maciej, na Niedz. Kwietnią, na ś. Krzyż, na ś. Jan, na ś. Kilian, na podniesie. ś. Krzyża, na Wszystkich Swiętych, na ś. Andrzéj, na ś. Tomasz.

Obwód Hrubieszowski.

Hrubieszów. Jarm. 8. na Maślenice, na Wniebowst. P na 10 Piątek, na ś. Prokopa, na Wniebowzię. P. M. na ś. Krzyż, na Pokrowy, na ś. Marc. wszystkie podług Ruskiego Kalendarza.

Łaszczów. Jarm. 10 13 Stycznia, 2 Lutego, 24 Lutego. 19 Marca, 6 Kwietnia, 21 Kwietnia, 6 Czerwca, 11 Lipca, 29 Września, 11 Listopada.

Komorów. Jarm. 8. na Środopoście, na Niedz. Przewodnią, na ś. Stanisław, na Wnieb. P. M. na ś. Mich, na ś. Szym. i Judę, na ś. Andrz. na Młod.

Dubienka. Jarm. 3. na 3 Króle, na Zielone Swiątki, na N. P. Różancową.

Horodło. Jarm. 3. 13 Stycznia, 23 Maja, 18 Grudnia.

Uchanie. Jarm. 6. na ś. Wojciech, na ś. Piotr, na ś. Dymitr, na N. P. Gromnicz. na Ziel. Swiątki, na Wniebowzięcie P. M.

Obwód Krasnostawski.

Chełmn. Jarm. 5. na Zwiastowa. P. M. na ś. Mikołaj, na ś. Jan Chrzciciel, na Narodzenie P. M. na ś. Michał.

Krasnystaw. Jarm. 6. na 3 Króle, na N. P. Gromniczną, na ś. Annę, na Wniebow. P. M. na Narodzenie P. M. na ś. Michał.

Łęczna. Jarm. 6. na Boże Ciało, na ś. Idzi, na na ś. Maryę Magdalenę, na ś. Marcin, na ś. Mikoł. na 3 Króle Ruskie.

Wojsławice. Jarm. 5. na ś. Józef, 12 Lipca, 29 Września, 25 Listopada, 27 Grudnia.

Obwód Zamojski.

Kraśnik. Jarm. 11. na 3 Króle, na ś. Walenty, w Poniedz. po Kwietni Niedz. na ś. Serwacy, na ś. Antoni, na ś. Kilian, 6 Sierpnia, na ś. Nikodem, na ś. Franciszek, na ś. Marcin, na ś. Barbarę.

Krasnobród. Jarm. 9. 24 Lutego 25 Marca, 28 Maja, 2 Lipca, 18 Sierpnia: 22 Września, 2 Listopada, 20 Grudnia, 26 Grudnia.

Szczebrzeszyn. Jarm. 10. na ś. Agnieszkę, na Srodop. na ś. Filip i Jakób, na ś. Jan Chrzciciel, na ś. Jakób, na Wniebowzię. N. P. na Narodzenie P. M. na ś. Michał, na ś. Marcin, ną ś. Mikołaj.

Tomaszów. Jarm. 8. na ś. Stanisław, na Bartł. na 3 Króle, na ś Łukasz, na N. P. Gromnicz. na N. P. Szkaplerz. na ś. Teklę, na ś. Franciszek Xawer.

Zamość. Jarm. 6. na Nawrócen. ś. Pawła na Wniebowstą. Pańskie, na Zielone Swiątki, na Narodzenie M. P. na ś. Marcin, na ś. Katarzynę.

GUBERNIA PŁOCKA.

Obwód Płocki.

Płock. Jarm. 6. 23 Stycznia, 19 Czerwca, 7 Września, 8. Listopada, 19 Czerwca i 18 Listopa oddzielnie na wełnę.

Płońsk. Jarm. 5. we wtorek Kwietni, we Wtorek świąteczny, na ś. Piotr i Paweł, na ś. Bartłomiej, na ś. Mikołaj.

Zakroczym. Jarm. 8. 1 Stycznia, 14 Lutego, 17 Marca, 3 Maja, 24 Czerwca, 10 Sierpnia, 14 Września, 21 Listopada.

Czerwińsk. Jarm. 4. na 3 Króle, na ś. Wojciech, na ś. Małgorzatę, na ś. Marcin.

Wyszogrod. Jarm. 7. na ś. Maciej, na Wniebowstąpienie Pańskie, na ś. Jozef, na ś. Jakób na ś. Michał, na ś. Barbarę, na ś. Tomasz.

Obwód Lipnowski.

Lipno. Jarm. 12. po 3 Królach, po N. P. Gromnicz. Po Niedz. Kwietnićj, po Niedziel Przewod. Po Wnieb. Pańskiem, po Bożym Ciele, po N. P. Szkaplerz, po Przem. Pańskiém, po Podw. ś. Krzyża, po ś. Michale, po ś. Szymonie i Judzie, po ś. Barbarze, w pier. Ponie.

Dobrzyn nad Wisłą. Jarm. 12. w Poniedziałki, po nowym Roku, po ś. Agnieszce, po ś. Macieju, po Niedzieli przewodnićj, po ś. Janie Nepomocenie, po ś. Antonim, po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Magdalenie, po Wniebowzięciu P. M. po ś. Franciszku, po ś. Łukaszu, po Niepo. P. P.M.

Dobrzyń nad Drwęcą. Jarm. 12, we Wtorek po Nowym Roku, po Zapustnej Niedzieli, po Niedziel. 2 Postu, po Kwielniej Niedz. po ś. Wojciechu, po ś. Filipie, po ś. Jakóbie, po ś. Bartłom. po ś. Michale, po ś. Jadwidze, po ś. Katarzynie.

Obwód Mławski.

Mława. Jarm. 7. na ś. Trójcę, na ś. Piotr. na ś. Wawrzyniec, na ś. Mateusz, na ś. Szymon, na ś. Mikołaj, na ś. Maciéj.

Raciąż. Jarm. 3. na Ziel. Świątki, na Nawiedz P. M. na ś. Michał, na ś. Agniesz. na ś. Woj

Szreńsk. Jarm. 9. w poniedz. po 3 Królach, na dzień przed ś. Pawłem, we Czwartek po dniu Popielcowym, we Czwartek Przed Kwietnią niedzielą, w wilją ś. Stanisława, we Wtorek Swiąte. na dzień przed ś: Janem, na ś. Jakób, na ś, Józef.

Sierpc. Jarm. 6. w Poniedz. w Lutym po Oczy. N. M. P. Gromnicz. w Marcu. po ś. Grzegorzu, w Kwietni. po ś. Wojciechu, w Czerwcu po ś. Wicie, w Wrześniu po Podwyż. ś. Krzyża, w Grudniu po ś. Łucyi.

Obwód Prasnyszki.

Prasnysz. Jarm. 9. na Nowy Rok, na Kwietnią Niedz. na ś. Wojciech, na Wniebowstąp, Pańskie, na Boże Ciało, na ś. Jan, naNarodzenie M P. na ś. Franciszek na ś. Katarzynę.

Janów przy granicy Pruskiéj. Jarm. 2. wPoniedz. na ś. Kain, 3 Maja, po ś. Janie, po ś. Magda. po ś. Bartłomieju, 16 Września 15 Października po ś. Andrzeju.

Krasnosielce. Jarm. 8. 26 Stycznia, 16 Marca 8 Maja. 29 Czerwca, 16 Sierpnia, 21 Września, 2 i 30 Listopada, Targi zaś tydniowe w każdy poniedziałek.

Obwód Pultuski.

Pułtusk. Jarm. 9, na 3 Króle, na N. P. Grom na Półpoście, na ś. Stanisław, na ś. Maryą Magd. na ś. Trojcę, na ś. Jadwigę, na Narodzenie P. M. na ś. Elzbietę.

Nowe Miasto. Jarm. 9. 6 Stycznia; w poniedz. Wstępny, we Czwartek przed Niedz. Wstępną, na Wnieb. Pańskie, w Poniedz. po ś. Trójcy, na ś. Roch, na Narodz P. M, na ś. Jadwigę, na ś. Andrzéj,

W Mieście *Makowie* odbywa się dawnych 6 Jarmarków, a od r. 1840 ustanowione cztery również uprzywilejowane nowe jarmarki w terminach następnych 1) d. 25 Lutego, 2) 27 Marca, 3) d. 29 Kwietnia, 4) d. 28 Maja, 5) 28 Czerwca, 6) d. 24 Lipca, 7) d. 24 Sierpnia, 8) d. 29 Września, 9) d. 6 Listopada, 10) d. 21 Grudnia na sprzedaż i kupno Inwentarzy, zboża każdego tygodnia w dzień Środowy na podobneż przed mioty

W mieście *Iłowie* Jarm. 4. 15 Stycznia na ś. Paweł, 10. Marca, na 1 Września, na ś. Idzi. 26 Września, na ś. Józefat.

Obwód Ostrołęcki.

Ostrołęka. Jarm. 8. W poniedz. po ś. Agniesz. po ś. Walentym, po ś. Józefie, po Znalezie. ś. Krzyża, po Narodze. P. M. po Podwyż. ś. Krzyża, po Wszystkich Swiętych, po ś. Mikołaju.

GUBERNIA PODLASKA.

Obwód Siedlecki.

Siedlce. Jarm. 9. na 3 Króle, na N. P. Gromn. na Wstępy, na ś. Floryan, na ś. Trójcę, na ś. Jan, na ś. Annę, na ś. Mateusz, na ś. Marcin.

Mordy. Na ś. Kaz. —*Mokobody.* na ś. Jadwig.

Węgrów. Jarm. 6. na ś. Agnieszkę, na Srodop. 1 Maja, 29 Czerwca, na ś. Idzi, 21 Listopada.

Liw. Jarm. 4. we Czwar. przed. niedz. Staroza. przed niedz. Kwiet. przed Z. Świąt. przed Wsz. śś.

Międzna. Jarm. 3. 25 Marca, 8 Maja, 6 Grudn.

Sokołów. Jarm. 10. na nowy Rok, na tłusty Czwartek, na Wielki Czwartek, na Wnieb. Pańsk. na Boże Ciało, na ś. Małgorzatę, na ś Roch, na ś. Michał łaciński, na ś. Michał Ruski, na Pokrowę Ruskie święto.

Obwób Łukowski.

Łuków. Jarm. 5. w Wstęp. Poniedziałek, w poniedziałek Kwietni, w poniedziałek Przewod. w poniedz. Swiątecz. na Narodzenie P. M.

Parysów. Jar. 12. w ponie. po ś. Małg. Wnie. P. M. po ś. Mat. po ś. Łuk. po ś. Katarz. po Nawró. ś. Pawł. po ś. Łuc. na wstępy, w Białą Niedz. w przew. Niedz w Z. Swiąt. na ś. Jan.

Łaskarzew. Jarm. 13. na 3 Króle, w Niedzielę Starozapustną, na ś. Kazimierz, w Niedz. Kwietn. na Znalezienie ś. Krzyża, na Zielon. Świątki, na ś. Piotr i Paweł, na ś. Annę, na Wniebow. P, M. na podwyższe. ś. Krzyża, na ś. Franciszek, na Wszystkich Swiętych, na ś. Andrzej.

Stoczek. Jar. 12 W poned. po 3 Król. po ś. Agn. po półpoś. po ś. Wojc. w wilią ś. Filip. Jak. na ś. Jan po ś. Kil po ś. Wawrz. po ś. Franc, po ś. Karolu, na ś. Lambert. w wilią ś. Mateusza.

Żelechów. Jarm. 7. na Oczyszcz. P, M. na ś. Maciej, na ś Wojc. na ś. Stanis. na ś. Jan Chr. na ś. Mar. Mag. na Wnieb. P. M. na ś. Łuk. na ś. Marc. na Niep. Pocz. P. M. na ś. Jana Ewangelistę.

Obwód Bialski

Biała. Jarm. 2. na ś. Annę, na Zielon. Swiątki na Wniebowz. P. M.

Terespol. Jarm. 2. 21 Marca w 20 Piątek po Wielkiejnocy Rusk.

Łosice. Jarm. 11. na ś. Agn. na Srodopoście, w kwietn. Niedz. na kwietn. Niedz. Rusk. na Przewod. Niedz. na Przewod. Niedz. Ruską, na ś. Jan Chrzciciel, na ś Jan Chrzc. Rusk. na Wniebows. Rusk. na ś. Mich. na ś. Michał Ruski.

Kodeń. Jarm. 2. na Ziel. Swiąt. na ś. Michał podług Rusk. Kalendarza.

Piszczac. Jar. 4. w Pon. po N. Roku, 1 Kwiet. 1 Lipca, 27 Października.

Sarnaki 6 mil od Siedlec. Jar. 3. na Srodop. na ś. Stanisł. na ś. Łukasz.

Sokołów. Jar 8. na N. Rok, na W. Czw. na Wniebowst. P. na B. Ciało, na ś. Małg. na ś. Roch na ś. Michał, 13 Października.

Janow. Jar. 2. na Wnieb. P. na B. Ciało podług rzymsk. i rusk. kalendarza.

Obwód Radzyński

Radzyń. Jar. 5. na 3, Kr. Pols. na 3 Kr. Ru w Białą Niedz na ś. Trójcę, na Wszystkich ś Oprócz powyższych Jarm. przywrócone zostały niegdyś temu miastu przywilejem Króla Aug. III zd. 11 grud. 1742 r. cztery nowe Jar. 1) pro die Dominico sexagesimae czyli w Niedz. zwaną sześćdziesiątną, 2) w d. ś Ant. Padew. 3) w d. ś. Rozalii, 4) w d. ś. Konrada B. Nadto oprócz odbywającego się targu w dni Niedziel. przeznaczony został drugi targ tygodniowy w dni czwartkowe, a to poczynając od 16 Wrześ. do 13 Czer. każd. roku.

Międzyrzec. Jarm 4. na ś. Mikołaj. na N P. Grom. na przen. ś. Mik. na ś. Jak. Ap. (Wszystkie podług rusk. kalend.

Włodawa. Jarm. 4. na Ziel. Swiątki, na ś. Jan Chrzc. na Wniebowz. P. M. na Pokr. (Wszystkie podług Ruskiego kalendarza).

Kock. Jarm. 2. 23 Kwietnia, 4. Października

Wisznice. Jar. 3. na ś. Jerzy, na ś. Jan. na Wniebowz. P. M.

Sławatycze. Jarm. 4. na ś Wojc. na ś. Jan Chrz na Wniebowz. P. M. na ś. Marcin.

GUBERNIA AUGUSTOWSKA.

Obwód Augustowski.

Suwałki. Jarm. 9. 6 Stycz. 7 Lut, 21 Marca. 8. Maja, 13 Czer. 16 Lip. 14 Wrześ. 6 Paźdz. 30 List.

Augustów. Jarm. 6. na N. Rok, w Kwiet. Nie. na ś. Ant. na ś. Piotr i Pa, na ś Bartł. na ś. Marc.

Szczuczyn. Jar. 9. Pryncypalnych jarmarków 4. trwających po trzy dni, na 3. Kr. na ś. Mac. na ś. Wojc. na ś. Kazim. reszta mniejszych odbywa na ś. Jan, na ś. Wawrz. na ś. Mich. na ś. Mar. na ś. Mikołaj.

Rajgród. Jar. 6: na ś. Kazimierz, na Zwiast. P. M. na ś. Filip. i Jakób na ś. Ant. na Nar. P. M. na ś. Franc. Seraf.

Jedwabno. Jarm. 13. na ś. Agn. na ś. Kazi. na ś. Józ. 8 Kwiet. na ś. Stan. na B. Cia. na ś. Piotr i Paweł. na Przemienien. Pańsk. na ś. Idzi na ś. Mateusz. na dzień Zaduszn. na ś. Andr. na ś. Tom.

Grajewo. Jar. 4. na ś. Józef, na ś. Trójc. na Wnieb. N. P. na Wszystkich śś.

Stawiski Jar. 5. na 3 Kró. w W. Czw. 13 Cz. 4. Paźdz. na ś. Franc. 3 Grud.

Obwód Łomżyński.

Łomża. Jarm. 8: w Poniedz. po N: P. Gromni. w Poniedz: 1 W. Post: w Poniedz: po Kwiet. Nied na Przew. Niedz, w Poniedz: po Bożym Ciele, na N: P. Szkap. w Poniedz. po ś. Michale, w poniedz. Iszy po ś. Stanisławie.

Kolno. Jarm. 7. na ś. Grzeg. na ś. Wit, na ś. Kilian, na ś: Jakób, na ś. Bart. na ś. Łuk. na ś. Katarz.

Zambrów. Jarm. 9. na ś: Walen. na półpoś, na ś. Stanis. na Z. Swiąt. na ś. Piotr i Paw. na ś. Piotra w okow, na ś. Łukasz, na ś. Łucyą.

Nowogrod. Jarm. 8. w Poniedz. po 3 Królach po ś. Agniesz. po ś. Macieju, po ś. Stanisł. po ś. Jan Chrzć. po ś. Małgorz. po Narodz. N. P. po ś, Szymonie i Judzie.

Tykocin. Jarm. 7. na N. P. Gromnicz. 2 dni trwający, na ś. Bened, na s: Trój. na ś. Winc: na ś. Franc, na ś: Marcin, na ś. Tomasz.

Sniadów. Jarm. 9. na ś. Walen. 14 Lutego, na ś. Józef, 19 Marc. na ś. Filip. i Jakób Apost. 1 Maj. w pierwszą Niedz. po ś. Troj. na ś. Jakoba, Apost. 25 Lip. na Wniebowz: N. P. M. do 8 Wrześ. na Wszy Swię: na ś. Tomasz d. 21 Grudnia.

Wysokie Mazowieckie. Jarm. 7. 6 Stycznia. na Niedz. Starozapustn. na Niedz. Kwietn. 1 Maja. 24 Czerwca, 1 Listopada.

Obwód Sejneński.

Sejny. Jarm. 3. na ś. Kazimierz, na ś. Stanisł. na ś. Mikołaj.

Sereje. Jarm. 5. na Wniebowst. Pańsk. w 10 Piątek po Wielkiejn. na N. P. Szkap. na S. Szym. i Judę, na ś. Tomasz.

Łazdzieje. Jar: 3. na Boże Ciało, na ś. Annę

Wizajny. Jarm: 7: na Ziel Swiąt. na ś. Małg. na ś. Michał, na tydzień przed Bożem Narodze. na Wniebowz. P. M. w Zapust. Poniedz. w Kw. Nied.

Filipowo Jarm. 7. na tydzień przed Zapustami w poniedz. po Kwiet. Niedz. w Poniedz. po Ziel. Swiąt. na Wniebowz. P. M. na ś. Mateusz, na ś. Marcin, na tydzień przed Bożem Ciałem.

Obwód Kalwaryjski.

Wyłkowyszki, Jarm. 3. na ś. Józef, na Wniebowst. P. na Nawiedz. P. M.

Kalwarya. Jarm. 3. na ś. Józef, na Wniebows. Pań. na Nawiedzenie P. M.

Wysztyniec. Jarm. 4. na ś. Kazim. na ś. Jerzy, na ś. Trójcę. na ś Szymon i Judę.

Olita. Jarm. 5. na ś. Kazim. na ś. Jerz, na Wn. Pań: na B. Ciało, na Wniebow. P. Maryi.

Obwód Maryampolski

Maryampol. Jarm. 7. na 3 Króle, na ś. Trójc. na Wniebowz. P. M. na ś. Mich. na ś. Jerz. na Wszystkich Swiętych, na ś. Piotr.

Władysławów. Jarm. 3. na N. P. Gromniczn na s. Piotr i Paweł, na Niedz. 1 Adw. Każdy z tych Jarmarków trwa 3 tygodnie.

Bakałarzewo, Jarm. 4. na Półpoś. na 3 Króle na ś. Wojciech, na ś. Jan Chrzciciel.

JARMARKI ZAGRANICZNE.

Berdyczew. Jar. 3. 26 Stycz. 9. Kwie. 23 Cze.

Białystok. Jarmark na ś. Jan Chrzciciel.

Brody. Jar. 2. na 3 Króle, na ś. Łukasz,

Brzesc Litewski. Jarmark na ś. Agnieszkę.

Bydgoszcz. (Bromberg) 2 znaczne jarmarki 1szy od 17 do 22 Maja, 2gi od 18 do 22 List, 1go dnia zawsze zazwyczaj targ na konie. 2 pośledniejsze jarmar. 1szy w Poniedz. Wto. i Sro. w ostatnich dniach Stycz. 2gi w Pon. Wto. i Srodę po ś. Jakóbie. 1) 1szy w 3 dni po ś. Jakóbie 2) w 3 dni ostat. tygodnia Listop.

Dubno. Jarmark. na ś. Piotr i Paweł.

Elbląg. Jar. 2. 22. Lipca na ś. Marcin.

Frankfort nad rzeką Odrą. Jar. 3, w Pon po Reminiscere, w Pon. po ś. Małg. w Pon. po ś. Marc.

Gdańsk. Jar. 2. na ś. Domin. na ś. Marcin.

Gniezno. Jarm. 8. wPonied. po 3. Król. po ś. Marc. po ś. Wojc. po ś. Trój. po ś. Annie, po ś. Bar. po ś. Kar. Boro. po ś. Andrz. zawsze współkramny i bydlny.

Grodno. Jar. na Podw. ś. Krzyża.

Jarosław. Jarm. 3, na Popiel. na Wniebo P. na ś. Andrzej,

Kraków. Jar. 7. na Jubiliatę. na ś. Stan. na ś. Wt. na ś. Jan Chrzci. na ś. Pio. w Ok. na ś. Michał na ś. Jadwigę.

Królewiec. Jar w pon. przed ś. Janem.

Lipsk. Jar. na N. Rok w Nied. lub po ś. Mich

Lwów. Kontr. na 3 Kr. i ś. Agn.

Mińsk. Kontr. na ś. Józef, Jar. 1 na ś. Andrze

Poznań. Jar. 4. w Nied. wstę. na ś. Jan. na Mich. na ś. Łucyą.

Ryga. Jar. Wiel. od 5 Sier. do Września.

Toruń. Jar. 3 na 3 Kr, na ś. Tr. na ś. Szy. Ju.

Wilno. Jar. Wiel. na 3 Króle.

Zelwa w Nowogrodzkim. Jarmark wiel. sław. 4 Sierp. który 3 tygodnie trwa.

Zołkiew. Jar. na 3 Króle, na ś. Piotra i Pawła.

Wrocław. Jar. 8: na Srodop. na Niedz. przew. 5 Czc. na wełnę, na ś. Jan Chrz. na ś. Małg. na Nar. N. P. M. 2 Listop. na wełnę na ś. Elżbietę.

TABELLA PRZYCHODU i ODCHODU POCZT

Konnych i Wozowych, do Warszawy i z Warszawy, z wyszczególnieniem dni i godzin.

N I E D Z I E L A.

PRZYCHODZĄ.— Po południu.—Poczta konna z Gdańska, Torunia i Płocka.

Z rana Kuryerska—Siedlecka i Brzesko-Litewska.

ODCHODZĄ.—Nr. 4. rano o g. 10. Poczta Kuryerska do Radomia, Kielc, Krakowa i Wozowa o g. 4. po południu.

Nr. 1. o g. 11. zrana.—Poczta Kuryer. do Żytomierza, Kijowa, Moskwy i Odessy.

Nr. 3. o g. 11. rano. Pocz: Konna Białostocka.

Nr. 2. o g. 4. po połu. Poczta kon. do Mińska, Siedlec, Międzyrzecze, Biały, na Zalesie, do Brześcia Litewskiego, Rossyi i Moskwy.

P O N I E D Z I A Ł E K.

PRZYCHODZĄ.— Z rana. Poczta Osobowo-Listowa, i Kuryerka z Łomży, Królewca i Petersburga.

Zrana. Poczta wozowa z Kalisza, Wrocławia i Poznania. z Słupcy przez Koło, tudzież Kalisza prz. Sieradz w wieczór.

ODCHODZĄ.—Nr. 2. o g. 10. z rana. Pocz. wózkowa do Piaseczna, Góry, Mniszewa, Ryczywoła, Kozieniec, Granicy.

Nr. 2. z rana. o g. 12. Pocz. woz. do Mińska, Kałuszyna, Siedlec i t. d.

Nr 3. o g. 4. po poł. Pocz. Osobowo-Listowa do Pułtuska, Ostrołęki, Łomży, Szczuczyna, Grajewa, Augustowa, Suwałk, Sejn, Kalwaryi, Maryampola, Wierzbołowa; na Wejwery, przez Kowno do Wilna, Rygi i Petersburga, na Mławę, przez Nibórg do Królewca, na Jabłonnę przez Nowy-dwór do Twierdzy Nowogeorgiewskiej, na Serock. Wyszków, Zambrów, Tykocin, przez Białystok do Grodna.

Nr. 4. o g. 3 1/2 po poł. Pocz. kon. do Łowicza, Gombina, Płocka. Lipna, Gostynina, Kowala, Brześcia Kujawskiego, Radziejowa, Włocławka, Nieszawy, na Służew przez Toruń, do Chełmna, Gdańska i Pruss zachodnich.

W T O R E K.

PRZYCHODZĄ.—Z rana. Poczta. wózkowa z Sandomierza, Radomia, Kielc, Krakowa i Wiednia.

Pocz. konna z Siedlec i Brześcia Litewskiego.

Poczta konna z Piotrkowa.

W wieczór. Pocz. Wozo. z Łomży, Królewca, i Petersb.

ODCHODZĄ.—Nr. 2. o g. 12 w połu. Poczt. woz. do Garwolina, Markuszewa, Lublina, Krasnego-stawu, Hrubieszowa, Janowa, na Zamość, do Lwowa, Galicyi, Wołynia i Turcyi.

O g. 11. Pocz. Kuryerska do Łomży. Królewca i Peters.

Nr. 3. o g. 4. po południu. Poczt. woz. do Mszczonowa, Rawy, Tomaszowa, Piotrkowa, z tąd przez Radomsk, Częstochowę do górnego Szląska, zaś prz. Łódź, Sieradz, Wieluń, Kalisz, do Wrocławia.

Nr. 1. o g. 7. w wiecz. Pocz. woz. do Błonia, Sochaczewa, Łowicza, Kutna, i t. d.

Ś R O D A.

PRZYCHODZĄ.—Z rana. Poczta wozowa z Lublina, Zamościa i Listowa Lwowska.

Poczta wózko. z Puław, Kaźmierza, Granicy, i t. d.

Poczta wozowa Kozienicka.

Poczta wózkowa Białostocka.

Po południu. Kuryerka Odeska z Moskwy. Kijowa, i t. d.

ODCHODZĄ.—Z rana. Nr. 3. o g. 11. Poczt wózkowa Białostocka. do Łomży, Królewca i Petersburga.

Nr. 1. o g 12. w poł. Pocz. wozowa prz. Łowicz, Sieradz. traktem Fabrycznym do Kalisza.

Nr. 3. o godz. 6. w wieczór. Poczta wozowa do Łomży Królewca, i Petersburga.

C Z W A R T E K.

PRZYCHODZĄ.— Zrana. Poczta konna z Gdańska, Torunia i Płocka, z Radomia, Kielc, Krakowa i Wiednia.

Poczta Osobowo-Listowa z Łomży, Królewca, i Petersburga, po południu, Kuryerka z rana.

Poczta konna Kozienicka. w wieczór.

ODCHODZĄ— Nr. 1. o go. 11. z rana. Kuryerka Odeska

Nr. 2. o godz. 12. w poł. Pocz. konna Kozienicka.

Nr. 2. o godz. 1. w poł. Pocz. konna. Siedlecka, i Brzesko Litewska.

Nr. 4. o godz. 5. po poł. Pocz. konna Toruńs: i Płocka,

P I Ą T E K.

PRZYCHODZĄ.—Z rana Poczta wozowa z Gdańska, Torunia i Płocka.

Po poł. Poczta woz. z Siedlec i Brześcia-Litewskiego.

W wiecz. Pocz. woz. z Słupcy. prz. Koło, z Kalisza prz. Sieradz.

ODCHODZĄ.—Nr. 3. o godzinie 4. po południu. Poczta Osobowo Listowa do Łomży, Królewca i Petersburga.

Nr. 3. o godz. 6. w wiecz. Pocz. konna Piotrkowska.

S O B O T A.

PRZYCHODZĄ.—Z rana. Poczta konna z Lublina, Zamościa i Lwowa.

Po poł. Kuryerka Odeska.

Z rana. Woz. Piotrkowska. Po poł. Konna Białostocka.

Kareta Kuryersko-Osobowa Krakowska co dzień (oprócz Wtorku) po poł. i przywo. z sobą Korrespondencyą konną.

ODCHODZĄ.—Nr. 1. o g. 12. w połu. Poczta wozowa przez Łowicz, Sieradz, traktem Fabrycznym do Kalisza.

Nr. 2. o g. 6. w wieczór. Pocz. Konna Lubelska.

Nr. 3. o g. 11. rano. Poczt. wozo. do Łomży, Królewca, i Petersburga.

Nr. 4. o g. 8. rano. Pocz. Wozo. z Torunia i Płocka.

Nr. 4. o god. 10, i pół. z rana. Kareta Kuryerska Osobowa do Radomia, Kielc, Krakowa. co dzień (prócz Poniedz.) zabiera Korrespondencyą konną.

UWAGI. *Pieniądze na trzy godziny, paki na dwie, a listy na jedną godzinę przed odejściem Poczty: do poczt zaś z rana o godzinie 9 odchodzących, dniem wprzódy do godziny 6 wieczorem do expedycyi oddawane być winny.*

TABELLA

WYKAZUJĄCA DŁUGOŚĆ DNIA, WSCHÓD I ZACHÓD SŁOŃCA.

na wszystkie dni w roku, za pomocą narzędzia zwanego Kompasem Polskim ułożona.

Dnia.	STYCZEŃ. Dług. Dnia. G M	Wsch. Słońc. G M	Zachó Słońc. G M	LUTY. Dług. Dnia. G M	Wsch. Słońc. G M	Zachó Słońc. G M	MARZEC. Dług. Dnia. G M	Wsch. Słońc. G M	Zachó. Słońc. G M	KWIECIEŃ. Dług. Dnia. G M	Wsch. Słońc. G M	Zachó. Słońc.	MAJ. Dług. Dnia. G M	Wsch. Słońc. G M	Zachó. Słońc. G M	CZERWIEC. Dług. Dnia. G M	Wsch. Słońc. G M	Zachó. Słońc. G M
1	7 33	8 14	3 46	8 52	7 34	4 26	10 40	6 40	5 20	12 46	5 37	6 23	14 42	4 39	7 21	16 11	3 5[illegible]	8 [illegible]
3	7 36	8 12	3 48	8 59	7 32	4 28	10 48	6 36	5 24	12 54	5 38	6 27	14 49	4 36	7 24	16 15	3 55	8 7
5	7 40	8 10	3 50	9 7	7 28	4 33	10 57	6 32	5 28	13 2	5 29	6 31	14 56	4 32	7 28	16 16	3 51	8 9
7	7 44	8 8	3 52	9 14	7 23	4 37	11 5	6 28	5 32	13 10	5 25	6 35	15 3	4 29	7 31	16 23	3 49	8 1[illegible]
9	7 48	8 6	3 54	9 22	7 19	4 41	11 13	6 24	5 36	13 18	5 21	6 39	15 9	4 26	7 34	16 25	3 48	8 11
11	7 51	8 5	3 55	9 30	7 15	4 45	11 21	6 20	5 40	13 26	5 17	6 43	15 16	4 22	7 38	16 27	3 47	8 12
13	7 56	8 2	3 58	9 37	7 12	4 47	11 30	6 15	5 45	13 33	5 14	6 46	15 22	4 19	7 41	16 29	3 45	8 15
15	8 1	8 0	4 0	9 45	7 8	4 54	11 38	6 11	5 49	13 41	5 10	6 50	15 28	4 16	7 44	16 31	3 45	8 16
17	8 6	7 57	4 3	9 52	7 4	4 56	11 46	6 7	5 53	13 49	5 6	6 54	15 34	4 13	7 47	16 32	3 44	8 15
19	8 12	7 54	4 6	10 0	7 0	5 0	11 54	6 3	5 57	13 57	5 2	6 58	15 40	4 10	7 50	16 32	3 41	8 —
21	8 17	7 52	4 8	10 8	6 56	5 4	12 2	5 59	6 1	14 4	4 58	7 2	15 46	4 7	7 53	16 32	3 41	—
23	8 23	7 49	4 11	10 16	6 52	5 8	12 10	5 55	6 5	14 12	4 54	7 6	14 51	4 5	7 55	16 32	3 44	8 16
25	8 29	7 46	4 14	10 24	6 48	5 12	12 18	5 51	6 9	14 20	4 50	7 10	15 56	4 2	7 58	16 32	3 41	8 16
27	8 35	7 48	4 16	0 32	6 44	5 16	12 27	5 47	6 13	14 27	4 47	7 13	16 1	3 55	8 1	16 31	3 45	8 16
29	8 42	7 39	4 21	— 34	6 41	5 19	12 38	5 43	6 17	14 31	4 43	7 17	16 6	3 57	8 3	16 29	3 46	8 16
31	9 49	7 36	4 24	— —	— —	— —	12 42	5 39	6 21	— —	4 —	— —	16 10	3 55	8 5	— —	— —	— —

Dnia.	LIPIEC.			SIERPIEŃ.			WRZESIEŃ.			PAŹDZIER.			LISTOPAD.			GRUDZIEŃ.		
1	16 27	3 47	8 13	15 19	4 21	7 39	13 28	5 16	6 44	11 28	6 16	5 44	9 26	7 17	4 34	7 52	8 4	3 56
3	— 25	3 48	8 12	— 13	4 24	7 36	— 20	5 20	6 40	— 20	6 20	5 40	9 18	7 21	4 48	7 48	8 6	3 54
5	— 33	3 49	8 11	— 7	4 27	7 32	— 12	5 34	6 36	12	6 24	5 3[illegible]	9 11	7 25	4 44	7 44	8 8	3 52
7	— 24	3 50	8 10	— 0	4 30	7 30	— 4	5 28	6 32	— 4	6 28	5 32	9 4	7 28	4 40	7 40	8 10	3 50
9	— 17	3 52	8 8	14 53	4 34	7 26	12 56	5 32	6 28	— 56	6 32	5 28	8 56	7 32	4 37	7 37	8 12	3 48
11	— 13	3 54	8 6	— 48	4 36	7 24	— 48	5 36	6 24	10 43	6 36	5 24	8 50	7 35	4 35	7 35	8 13	3 47
13	16 9	3 56	8 4	14 40	4 40	7 20	12 40	5 40	6 20	10 40	6 40	5 20	8 43	7 39	4 21	7 33	8 14	3 46
15	— 5	3 58	8 2	— 32	4 44	7 16	— 32	5 44	6 16	— 32	6 44	5 16	8 36	7 42	4 18	7 31	8 15	3 45
17	— 2	4 0	8 9	— 24	4 48	7 12	— 23	5 48	6 12	— 24	6 48	5 12	8 30	7 45	4 16	7 30	8 —	3 45
19	15 52	4 2	7 58	— 16	4 52	7 8	— 16	5 52	6 4	— 16	6 53	5 8	8 24	7 48	4 10	7 28	8 16	3 44
21	— 59	4 4	7 56	— 12	4 55	7 5	— 8	5 56	6 2	— 8	6 56	5 4	8 18	7 51	4 9	7 28	8 —	3 44
23	— 46	4 7	7 53	— 2	4 59	7 1	— 0	6 0	6 0	— 0	7 0	5 0	8 12	7 54	4 6	7 28	8 —	3 44
25	15 49	4 10	7 50	13 55	5 3	6 57	11 52	6 4	5 56	9 53	7 4	4 56	8 6	7 57	4 3	28	8 16	3 44
27	— 35	4 13	7 47	— 46	5 7	6 53	11 44	6 8	5 52	9 45	7 8	4 52	8 1	8 0	4 0	7 20	8 —	3 44
29	— 29	4 16	7 44	— 39	5 11	6 9	— 35	6 12	5 48	9 37	7 12	4 48	55	8 3	8 56	7 31	8 15	3 45
31	— 22	4 19	7 41	— 32	5 14	6 46	— —	— —	— —	9 30	7 15	4 45	— —	— —	— —	7 33	8 14	3 46

ODLEGŁOŚĆ MIAST OD WARSZAWY.

Gubernialnych.

Kalisz	mil	32.
Kielce	—	34.
Lublin	—	25.
Płock	—	16.
Radom	—	18.
Suwałki	—	42.
Siedlce	—	11.

Zagranicznych.

Alexandrya w Eg.	mil	434.
Algar w Afryce	—	407.
Amsterdam w Hol.	mil	168.
Augsburg w Baw.	—	140.
Berlin	—	76.
Brody	—	71.
Bruxella	—	175.
Damaszek w Azyi	—	457.
Drezno	—	85.
Frankfurt nad M:	—	135.
Grodno	—	44.
Gdańsk	—	46.
Hamburg	—	117.
W. Stéj. Heleny	—	1,411.
Jamajka	mil	1,229.
Jeruzalem	—	485.
Konstantynopol	—	260.
Królewiec	—	47.
Kraków	—	45.
Lipsk	—	98.
Lizbona w Portu	—	460.
Londyn	—	228.
Madryt	—	389.
Moskwa	—	183.
Neapol	—	307.
Odessa	—	149.
Paryż	mil	204.
Pekin	—	1,273.
St. Petersburg	—	184.
Poznań	—	43.
Praga w Czechach	—	91.
Ryga	—	100.
Rzym	—	269.
Toruń	—	39.
Uściług	—	43.
Wiedeń	—	106.
Wilno	—	70.
Zurich w Szwajca.	—	167.

SPIS PRZEDMIOTÓW

W KALENDARZU NA ROK 1843 ZAMIESZCZONYCH.
